Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 31 май 1969 йил, шанба ● № 126 (14.289). ● Баҳоси 2 тийин.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

САМАРҚАНД. Самарқанд районидаги Улуғбек номли колхоз чорводорлари давлатга 1320 центнер серқаймоқ сут сотиб, ярим йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Бу ўтган йилнинг шу вақтига нисбатан 600 центнер кўп демакдир. Моҳир сигир соғувчилардан Олтин Расулова, Маҳфират Ерова ва бошқа илғорлар бу ғалабага муносиб улуш қўшдилар.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

СУРАТДА: Мелихон Болтабоева.

СОВЕТ—АФҒОНИСТОН ҚЎШМА АХБОРОТИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Афғонистон Бош министри Н. А. Эътимоди нинг таклифига биноан 1969 йил 26 майдан 30 майгача Афғонистонда дўстона расмий визит билан меҳмон бўлиб турди.

А. Н. Косигин, дейилади Совет-Афғонистон Қўшма ахборотида, СССР Олий Совети Президиумининг, Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқининг Афғонистон қироли Муҳаммад Зоҳир Шоҳга, Афғонистон ҳукумати ва халқига 27 майда нишонланган миллий байрам — мамлакатнинг мустақиллик куни муносабати билан юборган табригини топширди. Худди ўша куни Совет—Афғонистон муносабатлари ўрнатилган кунга ҳам 50 йил тўлган эди. Бу тарихий сана ҳам Афғонистонда муносиб равишда нишонлаб ўтилди.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Афғонистонда бўлган вақтида Бош министр Нур Аҳмад Эътимоди билан биргаликда Кобул политехника институтини очиш муносабати билан ўтказилган тантанали маросимда қатнашди. Бу институт афғон миллий инженер-техник кадрлар тайёрлайдиган йирик марказ бўлади. Институт Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилди.

А. Н. Косигин ҳамроҳлари билан биргаликда Совет Иттифоқининг кўмагида қурилган бошқа объектларни ҳам бориб кўрди.

Азиз совет меҳмони ва унинг ҳамроҳларига Афғонистоннинг ҳамма ерида қизғин меҳмондорчилик кўрсатилдики, бу афғон халқининг Совет Иттифоқига бўлган дўстлик ва иззат-ҳурмат ҳис-туйғуларини акс эттиради.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Афғонистон қироли Муҳаммад Зоҳир Шоҳ, Бош министр Нур Аҳмад Эътимоди ва Афғонистоннинг бошқа давлат ҳамда жамоат арбоблари билан учрашиб суҳбатлашди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган ана шу суҳбатлар вақтида Совет—Афғон муносабатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари юзасидан, шунингдек, ҳар икки томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар юзасидан, жумладан, Осиёнинг шу районидаги аҳвол юзасидан фойдали фикр алмашинди.

Томонлар шуни зўр қониқиш билан таъкидладиларки, совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин билан Афғонистон мустақиллиги учун курашнинг раҳбарлари ҳар икки мамлакат ижтимоий сиёсий системалари турлича бўлишига қарамай, тўла тенг ҳуқуқлилик, мустақиллик ва суверенитетни ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик негизида дўстона алоқаларни ўрнатиб, юксак давлат арбобларига хос донишмандлик кўрсатганлар.

Ҳар икки томон Совет—Афғонистон яхши қўшничилигининг ярим асрлик юбилейини нишонлар эканлар, Совет—Афғонистон муносабатлари изчиллик билан ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораётганлигидан, бу муносабатлар ҳал қилинмаган ва низоли проблемалардан холи эканлигидан ҳамда ўзаро ҳурмат ва ишонч руҳи билан тўлиб-тошганлигидан чуқур қаноат ҳосил қилганликларини изҳор этдилар.

Афғонистон томони шуни қониқиш билан таъкидладики, Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида ҳар қандай сиёсий шартлардан холи бўлган иқтисодий ҳамкорлик Афғонистон халқининг иқтисодий тараққиёти негизларини вужудга келтиришда жуда катта роль ўйнади.

Қилинган суҳбатлар вақтида, дейилади ахборотда, томонлар СССР билан Афғонистон ўртасида иқтисодий ҳамкорлик масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар ва ҳар икки мамлакат ўртасида тузилган иқтисодий битимлар муваффақиятли бажарилаётганлигидан қаноат ҳосил қилганликларини изҳор этдилар. Улар СССР билан Афғонистон ўртасидаги традицион дўстлик муносабатлари ва кенг ҳамкорлик бундан кейин ҳам муваффақиятли ривожланаверади ва мустаҳкамланаверади, деб қаттиқ ишонч билдирдилар.

Совет томони, дейилади ахборотда, Афғонистоннинг бетарафлик ва блокларга қўшилмаслик сиёсатига юксак баҳо берадики, бу сиёсат Афғонистонни ривожлантириш ва тараққий эттириш масалаларини ҳал қилиш учун катта имкониятлар вужудга келтиради. Афғонистон ана шу сиёсатга амал қилиб, жаҳондаги тинчликсевар мамлакатларнинг миннатдорчилиги ва эҳтиромига сазовор бўлди. СССР билан Афғонистон бошқа тинчликсевар давлатлар билан бирга халқаро кескинликни юмшатишга, қуролланиш пойгасининг тўхтатилишига, ядро қуроли тарқатилишига йўл қўймасликка эришиш учун астойдил қарор қилгандирлар.

Совет Иттифоқи билан Афғонистон Вьетнам масаласи тезроқ ва сиёсий йўл билан адолатли ҳал қилинишини яна талаб қилмоқдаларки, бу Вьетнам халқининг орзу-умидларига мос тушади ва Вьетнамнинг ички ишларига чет эл аралашувининг йўлини тўсиб қўйган бўлур эди. Ҳар икки томон Исроилнинг Араб давлатларига қарши сира тўхтамаётган ҳарбий иғвогарликларини қоралайди ва барча Исроил қўшинлари улар босиб олган араб территорияларидан тўла чиқариб юборилмасдан туриб, Яқин Шарқда мустаҳкам ва адолатли тинчлик ўрнатиш мумкин эмас деб ҳисоблайди.

СССР Министрлар Советининг Раиси ва Афғонистон Бош министри ҳар иккала давлатларнинг ҳукуматлари ҳамон мустамлакачилик зулми остида қолиб келаётган мамлакатлардаги халқларнинг адолатли кураш ишига бутун чоралар билан ёрдам бериш, уларни чет эл зулми остидан тезроқ озод қилиш учун ҳар тарафлама ёрдам беришга астойдил қарор қилганлигини яна бир марта тасдиқладилар.

Томонлар ишонч билдириб айтдиларки, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг Афғонистонга қилган визити СССР билан Афғонистон ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига қўшилган янги муҳим ҳисса бўлади.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг топширувига биноан, қирол Муҳаммад Зоҳир Шоҳ олий ҳазратларини ўзи учун қулай бўлган вақтда Совет Иттифоқига келишга таклиф қилди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

А. Н. Косигин Совет ҳукумати номидан Бош министр Нур Аҳмад Эътимодини Совет Иттифоқига расмий визит билан келишга таклиф қилди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди.

ЧЎЛЛАРНИ БЎСТОН ҚИЛАМИЗ

МИРЗАЧЎЛГА КЕЛИНГ

Бизнинг оиламизни механизаторлар оиласи дейишади. Бунинг боиси бор. Акам Толибжон Болтабоев, ўғлим Абдулла Усмонов шофёр-тракторчи. Ўзим 1960 йилда Қўқондаги механизация мактабини, сўнгра «Ташсельмаш» заводи ҳузуридаги пахта териш машинаси инструкторлари тайёрлаш курсини битирдим. Шундан буён универсаль трактори ва пахта териш машинасини бошқараман. Дастлабки йили «СХМ-48 М» машинасида 35 тонна пахта тердим. Бу жуда кичкина рақам. Лекин қўл теримига қиёсланса, ўртача ўн теримчининг нормаси деган сўз.

Орадан икки йил ўтди. Менга «ХВС-1,2» машинаси беришди. Шу машина билан биринчи йил 100 тонна, ундан кейинги йили 112 тонна пахта тердим. Йиллар ўтиши билан касбимни такомиллаштиряпман, машиналар қувватидан фойдаланиш коэффициентини ошиpяпман. Натижада иш унуми юқори бўляпти, маҳсулот таннархи арзонга тушяпти.

1969 йилнинг бошида ҳаётимда қувончли воқеа рўй берди. Кўплар қатори мен ҳам Мирзачўлга отландим. Бунинг тарихи қуйидагича: акам Толибжон Мирзачўлнинг қоқ ўртасига жойлашган Волков номли 1- совхозда механизаторлик қилади. Бултур «зангори кема» бункеридан 127 тонна пахта тўкди. Йиғим-терим муваффақиятли тугаллангандан кейин биз истиқомат қилаётган Фарғона область Ленинград районидаги Охунбобоев номли колхозга меҳмон бўлиб келди. Шунда Мирзачўл ҳақидаги таассуротларини сўзлаб берди.

— Мирзачўл, — деди акам, — ўз номи ўзи билан чўл. Партия ва ҳукуматимиз бу чўлни бўстонга айлантириш, катта «оқ олтин» кони бунёдга келтириш учун ҳамма чора-тадбирни кўряпти. Ажойиб сув иншоотлари қуриляпти, тўғонлар, сув ҳавзалари яратиляпти. Кўз илғамас чўллар ўзлаштирилиб, пахтазорга айлантириляпти. Янги бедазорлар, шолипоя, боғ-роғлар, тутчилик плантациялари Мирзачўлнинг хусн-жамолини очяпти...

Шу куни қариндош-уруғлар тонг отар суҳбат қурдик. Мирзачўлнинг ўтмиши, ҳозири ва келажаги ҳақида фикр юритдик, баҳслашдик. Ҳаммамиз Мирзачўл келажакда Ўзбекистонимизнинг улкан пахта базасига айланади, деган хулосага келдик. Эртаси куни тағин шу ҳақда гап очилди. Ниҳоят, Мирзачўлга кўчиб борамиз, чўлни бўстонга айлантиришга ўз улушимизни қўшамиз, деган қарорга келдик.

Ишни нимадан бошлаш керак? Халқимизда кирадиган эшигингни қаттиқ ёпма, деган гап бор. Гарчанд биз Мирзачўлга доимий яшаш учун келаётган бўлсак ҳам туғилиб ўсган жойимиздаги катта-кичиклардан маслаҳат сўрамаслик, розилик олмаслик одобдан эмас. Колхоз раҳбарларига учрадик, район ижроия комитетига мурожаат қилдик. Ҳамма жойдан мамнунлик билан розилик олдик. Ҳужжатларни расмийлаштириб, давлат ёрдамидан баҳраманд бўлиб Мирзачўлга — мардлар маконига жўнадик. Ўғилларим Абдуллажон ва Самаджон, синглим Мелихон ҳам биз билан бирга келишди.

Совхоз раҳбарлари бизни очиқ чеҳра билан кутиб олишди. Дарҳол кўп хонали данғиллама уй-жойлардан бирини беришди. Деҳқончилик қилиш учун томорқа ажратди. Совхозда қўша-қўша магазинлар бор. Ўзимизга зарур бўлган уй-рўзғор буюмларини харид қилдик. Новвойхонада нон, ошхонада турли таомлар тайёр. Хуллас, келган кунимиздан бошлаб бирор нарсадан етишмовчилик сезмадик, туғилиб ўсган жойимизда қандай ҳаёт кечирган бўлсак, бу ерда ҳам шундай турмуш кечира бошладик, одамлар, қўни-қўшнилар билан тездаёқ танишиб, қадрдон бўлиб кетдик.

Орадан бир ҳафта—ўн кун чамаси фурсат ўтди. Мени комплекс механизациялашган бригадага бошлиқ қилиб тайинлашди. Синглим, ўғилларим мен билан бирга ишлайдиган бўлди. Янги ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилган ердан 108 гектар майдон ажратиб беришди. Мен Мирзачўлни бу қадар унумдор ер деб ўйламаган эдим. Тупроқ кўпчиб бўрсиллаб ётибди. Пайкал бошидан тарновда сув ўтади. Истаган кезда хоҳлаганча сув олиш мумкин. Экинни суғоришда ҳам янги усуллар қўлланилади. Сув пайкал бошига ётқизилгач резинка қопларга қуйилади, ундан эгатларга тарқалади. Бир литр сув исроф бўлмайди.

Бригадага универсал трактор, пахта териш ва подборка машиналари ажратиб беришди.

Азот ва фосфор ўғитни хоҳлаганингизча олинг дейишди. Яна бир воқеани айтиб ўтай. Чўлга биз келгунга қадар ер тузувчилар, экскаваторчилар, скреперчилар, грейдерчилар жуда катта ҳажмдаги тупроқ ишларини бажарганлар, деҳқончилик ишларини машиналаштириш лойиҳаларини тузганлар. Мен ажратилган пахта ерини қабул қилиб олганимдан сўнг мутахассислар келиб, картанинг тузилиши, тупроқнинг унумдорлиги, экинни суғориш усуллари ва бошқа тадбирлар ҳақида йўл-йўриқлар кўрсатдилар, маслаҳатлар бердилар.

Дарҳол ишга киришдик. Қисқа муддатда чигитни сифатли экиб бўлдик. Бироқ устма-уст ёғингарчилик бўлиб, чигит тез униб чиқмади. Ташвишга тушдик. Мутахассислар экилган чигитни кўздан кечирди ва ортиқча ташвишланманг, экин бехато униб чиқади, парваришни бошлашга тараддуд кўринг дейишди. Шундай бўлди. Ҳаво очилиши билан чигит бир текисда униб чиқди. Ягананн сифатли қилиб ўтказдик. Ҳар гектарда 110 минг туп ниҳол қолдирдик. Пешма-пеш культивация бошладик. Ҳозир биринчи комплекс парваришни тугаллаб, иккинчисини қизғин давом эттирмоқдамиз. Биринчи озиқлантириш вақтида ер шароитини ҳисобга олиб, ҳар гектар ҳисобига 150 килограммдан азот солдик. Ҳозир ғўзанинг авжи яхши, ер бетини қоплаб қолди.

Мен бу ерга келгандан кейин Мирзачўлнинг истиқболи порлоқ эканига яна бир карра ишонч ҳосил қилдим. Чўлқуварлар янги ерларни жадал ўзлаштиряптилар. Кеча қақраб ётган чўл бугун совет кишиларининг меҳнати билан гўзал водийга айланяпти. Мирзачўлда пири бадавлат ҳаёт кечириш учун ҳамма нарса муҳайё. Фақат меҳнат қилиш, қийинчиликларни енгиш керак. Бу инсоннинг қўлидан келадиган ишдир. Мирзачўлда деҳқончилик қилинадиган ер кўп, яна ер ёнига ер қўшиляпти. Аммо бу ерда одам, ишчи кучи оз. Тўғри, меҳнатнинг оғири машиналар зиммасига ортилган. Лекин ўша машиналарни бошқарадиган, уларнинг қувватидан ишнинг кўзини билиб фойдаланадиган кадрлар керак. Шу сабабли сизларга мурожаат қилиб, чўлга келинглар, бирга ишлаймиз деяпмиз.

Биз бу йил ҳар гектар ердан план бўйича 15 центнердан пахта етиштиришимиз керак. Имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, биринчи йилдаёқ ҳосилдорликни 25 центнерга етказишга аҳд қилдик. 90 процент ҳосилни машинада терамиз. Ўзим «зангори кема»да 200 тонна пахта тераман.

Мелихон БОЛТАБОЕВА,
Сирдарё областидаги Волков номли 1-совхоз комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи.

Ленин таълимоти ҳақида докладлар

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти билан Тошкент олий партия мактаби ўтказган илмий конференцияда Ўзбекистонда ленинча индустрлаштириш ғоясининг амалга оширилиши мавзу қилиб олинди.

Институт директорининг ўринбосари Ф. Г. Малихин ўз докладида собиқ чор Россиясининг қолоқ аграр районларида социалистик индустрлаштириш тўғрисида марксча-ленинча таълимотнинг амалга оширилиш хусусиятларини гапириб берди. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети ҳузуридаги малака ошириш институти директорининг ўринбосари В. Ш. Багдасаров ленинча индустрлаштириш программасининг ғалабаси учун Ўзбекистон Компартияси олиб борган кураш тўғрисида гапирди. Университет проректори профессор Л. В. Гентшке ҳамда олий партия мактабининг катта ўқитувчиси М. И. Шаломаев ўз нутқларини республика индустриясини ривожлантиришнинг турли проблемаларига бағишладилар.

(ЎзТАГ).

Пойтахт журналистлари учун матбуот конференцияси

30 майда Ўзбекистон пойтахти журналистлари ҳамда марказий матбуот органлари, радио ва телевидение мухбирлари билан навбатдаги матбуот конференцияси ўтказилди. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. Худойбердиев кўкламги экиш кампаниясининг якунлари ҳамда шу йилги ҳосилнинг истиқболлари тўғрисида матбуот вакилларига сўзлаб берди. Ўзбекистон касаба союзлари Советининг секретари М. Ю. Йўлдошева «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига социалистик мусобақа ва матбуот» деган мавзуда матбуот конференцияси ўтказди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган ана шундай матбуот конференциялари тасдиқланган планга мувофиқ мунтазам равишда ўтказиб турилади. Матбуот конференцияларида министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари республика экономикаси ва маданиятининг актуал проблемаларини матбуот, радио ва телевидение ходимлари учун ёритиб берадилар. (ЎзТАГ).

Косон районидаги «Чорвадор» совхозининг чўпони Ҳаққул Холов қўйчиликни ривожлантириш учун олиб борилаётган курашга жуда катта ҳисса қўшиб келмоқда. У қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказди ва ҳар 100 бош совлиқдан 215 тадан соғлом қўзи олди. 40 йилдан буён сурув боқиб келаётган бу кекса чорвадор ўзининг бой тажрибаси ва билимини ёш чўпонларга сидқидилдан ўргатмоқда.

Суратда: Ҳ. Холов яйловда.

Р. Шияпов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ШОЛИ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Республика областларида шоли экишнинг бориши тўғрисида 1969 йил 30 майга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Гектар ҳисобида)

Биринчи стун—областлар: иккинчи стун—шоли экиш плани; учинчи стун—экилган майдон; тўртинчи стун—планнинг бажарилиш проценти.

ҚҚ АССР	16805	17034	101,4
Хоразм	6490	6445	99,3
Самарқанд	1899	1650	86,9
Тошкент	9700	6595	67,9
Андижон	4729	3178	67,2
Фарғона	2509	1382	55,1
Сирдарё	5920	3078	51,9
Наманган	4342	2198	50,6
Сурхондарё	4552	2270	49,9
Бухоро	1000	496	49,6
Республика бўйича:	57946	44326	76,5

ЎРТОҚ ОРАСИО ФЕРНАНДЕС ИНГУАНСО ОЗОД ҚИЛИНСИН!

Коммунистик ва ишчи партиялар кенгашини тайёрловчи комиссия қатнашчиларининг мурожаати

Биз, Халқаро кенгашга тайёргарлик кўрувчи комиссиянинг ишида қатнашаётган 70 Коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари Испания Коммунистик партияси ижроия комитетининг аъзоси ўртоқ Орасио Фернандес Ингуансони Франко полицияси қамоққа олганлигини эшитиб, унинг дарҳол озод қилинишини қатъий талаб этамиз.

Биз барча коммунистларни, бутун жаҳондаги демократларни Астурия меҳнаткашларининг обрўли раҳбарларидан бирини ҳимоя қилишга, революцион қаҳрамонни Франко охранкаси қўлидан озод этишда бирдамликка даъват қиламиз.

Биз Испанияда Франко фашист диктатурасига қарши курашаётган барча кишилар томонидамиз.

Ўртоқ Орасио Фернандес Ингуансо озод қилинсин!

Москва, 1969 йил май.

А. Н. КОСИГИН РАВАЛПИНДИГА КЕЛДИ

РАВАЛПИНДИ. 30 май. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Покистон президенти генерал А. М. Яҳёхоннинг таклифига биноан дўстона фикрлашиб олмоқ учун Равалпиндига келди.

СССР ва Покистон давлат байроқлари билан безатилган Чаклал аэродромида А. Н. Косигинни Покистон Президенти генерал Яҳёхон, ҳарбий маъмурият кенгашининг аъзолари генерал лейтенант А. Ҳамидхон, авиация маршали Нурхон, вице-адмирал М. Аҳсан ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Кутиб олиш чоғида фахрий қоровул саф тортиб турди ҳамда Совет Иттифоқи ва Покистон гимнлари ижро этилди.

«КОСМОС-284» ПАРВОЗДА

Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-284» учирилди.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш ҳисоблаш марказига олинган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ХАЛҚАРО КЕНГАШИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРУВЧИ КОМИССИЯНИНГ МАЖЛИСЛАРИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

23 майдан 30 майгача Москвада Коммунистик ва ишчи партиялар Халқаро кенгашига тайёргарлик кўрувчи комиссиянинг мажлислари бўлиб ўтди.

Тайёргарлик комиссиясининг ишида қуйидаги 70 коммунистик ва ишчи партияларнинг вакиллари қатнашдилар: Австралия Коммунистик партияси, Австрия Коммунистик партияси, Жазоир Социалистик авангард партияси, Аргентина Коммунистик партияси, Бельгия Коммунистик партияси, Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партияси, Болгария Коммунистик партияси, Боливия Коммунистик партияси, Бразилия Коммунистик партияси, Буюк Британия Коммунистик партияси, Венгрия Социалистик ишчи партияси, Венесуэла Коммунистик партияси, Гаити Коммунистлари бирлашган партияси, Гайана Халқ прогрессив партияси, Гваделупа Коммунистик партияси, Гватемала Меҳнат партияси, Германия Коммунистик партияси, Германия Бирлашган социалистик партияси, Гондурас Коммунистик партияси, Греция Коммунистик партияси, Дания Коммунистик партияси, Доминикана Коммунистик партияси, Исроил Коммунистик партияси, Ҳиндистон Коммунистик партияси, Иордания Коммунистик партияси, Ироқ Коммунистик партияси, Эрон Халқ партияси, Испания Коммунистик партияси, Италия Коммунистик партияси, Канада Коммунистик партияси, Кипр Меҳнаткаш халқ прогрессив партияси, Колумбия Коммунистик партияси, Коста-Рика Халқ авангарди партияси, Ливан Коммунистик партияси, Люксембург Коммунистик партияси, Озодлик ва социализм партияси (Марокаш), Мексика Коммунистик партияси, Монголия Халқ Революцион партияси, Никарагуа Социалистик партияси, Норвегия Коммунистик партияси, Шарқий Покистон Коммунистик партияси, Панама Халқ партияси, Парагвай Коммунистик партияси, Перу Коммунистик партияси, Польша Бирлашган ишчи партияси, Португалия Коммунистик партияси, Пуэрто-Рико Коммунистик партияси, Реюньон Коммунистик партияси, Румыния Коммунистик партияси, Сальвадор Коммунистик партияси, Сан-Марино Коммунистик партияси, Сурия Коммунистик партияси, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, АҚШ Коммунистик партияси, Судан Коммунистик партияси, Тунис Коммунистик партияси, Туркия Коммунистик партияси, Уругвай Коммунистик партияси, Финляндия Коммунистик партияси, Франция Коммунистик партияси, Цейлон Коммунистик партияси, Чехословакия Коммунистик партияси, Чили Коммунистик партияси, Швейцария Меҳнат партияси, Эквадор Коммунистик партияси, Жанубий Африка Коммунистик партияси ва яширин ҳолда иш олиб бораётган яна уч партия, буларнинг номи хавфсизлик мулоҳазалари билан очиқ айтилмайди. Швеция коммунистлари сўл партиянинг вакиллари кузатувчи сифатида қатнашдилар.

Делегациялар кенгашнинг асосий ҳужжат лойиҳаси — «Ҳозирги босқичда империализмга қарши кураш вазифалари ва Коммунистик ҳамда ишчи партиялар, барча антиимпериалистик кучларнинг ҳаракат бирлиги тўғрисида» ўз партиялари Марказий Комитетларининг фикрини баён қилдилар. Тайёргарлик комиссиясининг қатнашчилари қардош партиялар Марказий Комитетларининг барча фикрлари ва таклифларини эътибор билан ўрганиб чиқдилар ҳамда Коммунистик ва ишчи партиялар Халқаро кенгашининг иши учун асос сифатида шу лойиҳани унга киритилган тузатишлар билан топшириш тўғрисида келишиб олдилар.

Комиссия бошқа ҳужжатларнинг лойиҳаларини ҳам қараб чиқди, уларни ҳам кенгаш муҳокамасига киритади.

Тайёргарлик комиссиясининг мажлислари самимий ва ўртоқларча ҳамкорлик вазиятида ўтди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Партия ва совет органларида узоқ йиллар мобайнида ҳалол ишлагани учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Геннадий Иванович **Лебедев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотланди.

СЎНГГИ СОАТДА

ҲАМШАҲРИМИЗ ОЛТИН МЕДАЛЬ ОЛДИ

Москвада стенд отиш бўйича Бутуниттифоқ мусобақаси бошланди. Бунда ҳамшаҳримиз Владимир Рашидов ажойиб муваффақиятни қўлга киритди. У энг моҳир спортчиларни ҳам орқада қолдириб, биринчи ўринни эгаллади ва олтин медаль олди. Республикамиз спортчилари ҳамшаҳримизни ажойиб муваффақият билан самимий табриклайдилар.

ДАВЛАТ ИНТИЗОМИНИ БУЗГАНЛИГИ УЧУН

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетида

Партия ва ҳукуматимиз кооперация йўли билан маҳсулот етказиб бериш ишига ва бу борада давлат планларининг бажарилишига алоҳида эътибор бериб келмоқда.

Республика Халқ контроли комитети яқинда Ўзбекистон трактор-йиғув заводида кооперация планлари қандай бажарилаётганини кўриб чиқди. Маълум бўлишича, мазкур завод (директори Новицкий, директор ўринбосари Берштин) «Главхлопкомаш» корхоналарига тегишли маҳсулотларни етказиб бериш планларини бажармаган. Шу йилнинг январь-апрель ойлари плани 85 процент бажарилиб, 227 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилмаган.

Айниқса кооперация йўли билан Тожикистон ССРнинг заводларига маҳсулот етказиб бериш аҳволи жуда ёмон. Улар январь ойида мазкур заводдан 56 процент, мартда 70 процент редуктор олишган, холос. Жумладан, Нов механика заводи март ойида бирорта ҳам редуктор олмаган. Шу йилнинг тўрт ойи мобайнида трактор-йиғув заводида халқ хўжалигига жуда зарур бўлган 350 та қишлоқ хўжалик машинаси тайёрлаб берилмаган. Чунки бу заводда иш бир меъёрда олиб борилмайди. Фақат ойнинг охирига бориб чоп-чоп бошланади. Бу эса буюртмачи ташкилотлар ишининг боришига салбий таъсир кўрсатади.

Бу ҳаммаси завод раҳбарларининг интизомсизлиги, ишлаб чиқариш қониқарсиз ташкил этилгани, планлаштиришда бир қатор ноаниқликларга йўл қўйилгани, ҳисоб-китоб ишларининг ўз ҳолига ташлаб қўйилганлигининг оқибатидир. Натижада заводда қисқа муддат ичида 30 минг сўмлик маҳсулот исроф қилинган. Шу билан бирга заводда хўжасизлик ва социалистик мулкнинг сақланишига эътиборсиз қараш ҳоллари мавжудлиги ҳам аниқланди. Подшипник, машиналарнинг чироқ фараси, рул баранкаси, покришка ва бошқа шу каби маҳсулотлар металл парчаларига қоришиб, завод ҳовлисида сочилиб ётибди. Бунинг оқибатида улар мутлақо яроқсиз ҳолга келиб қолган. 60 дан ортиқ янги тракторнинг ҳам кўпгина деталлари йўқолган, улар ҳали завод остонасидан чиқмай турибоқ, ремонт талаб бўлиб ётибди.

Аҳвол шундай ачинарли бўлишига қарамай, завод раҳбарлари мутахассисларнинг ва юқори ташкилотларнинг маслаҳат ва буйруқларига совуққонлик билан муносабатда бўлишган.

Ўзбекистон ССР халқ контроли комитети давлат интизомини бузганлиги, ишлаб чиқаришни ташкил этишда жиддий камчилик ва хўжасизликка йўл қўйгани учун завод директори ўртоқ Новицкийга қаттиқ виговор эълон қилди. Завод директорининг ўринбосари Берштинни социалистик мулкнинг сақланишини таъминламагани, хўжасизликка йўл қўйиб, давлатга катта миқдорда моддий зарар етказгани учун вазифасидан четлаштирди.

Комитет завод ва «Главхлопкомаш» раҳбарларига аниқланган камчиликларни тугатишни топширди ва бу раҳбарларнинг ўз вақтида етказиб берилмаган маҳсулотларнинг ўрни июнь ойида қопланади деган ваъдалари инобатга олинди.

Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг меҳнатсевар коллективи доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига авж олдирилган мусобақага қўшилиб, яхши кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар. Корхонанинг 16-цех ишчилари Г. Нурматова ва Н. Тухфатуллина ўртоқлар смена топшириқларини муттасил 130-150 процент бажариб, кўпчиликка намуна бўлаётирлар.

Суратда: Г. Нурматова ва Н. Тухфатуллина ўртоқлар.

М. Гвауберзон фотоси.

СЎЗ—ТАЖРИБАКОРЛАРГА

МЕҲНАТ ВА ҲОСИЛ

Аму-Бухоро машина каналининг биринчи навбати ишга туширилиши муносабати билан областимиз колхоз ва совхозларида сув сероб бўлиб қолди. Хўжаликлар қудратли техника ва минерал ўғитлар билан тобора кўпроқ таъминланяпти. Демак, ҳосилдорликни оширишимиз ўзимизга, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдалана билишимизга, ишни тўғри ташкил этишимизга боғлиқдир. Деҳқонларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли барча агротехника тадбирлари энг қулай муддатларда юқори сифат билан амалга оширияпти. Натижада етиштирилаётган пахтанинг миқдори йил сайин кўпаймоқда. Ўтган йили 1670 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан ҳосил олдик. Пахта етиштиришни кўпайтиришдан хўжалигимиз катта манфаат кўрмоқда.

Пахтакорларимиз беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олиш ва давлатга 5485 тонна қимматли хом ашё сотишга сўз беришди. Сўзи билан иши бир деҳқонларимиз баҳорда юз берган қийинчиликларни мардонавор енгишди. Чигит экиш барвақт тугалланди. Тракторлардан қолиб кетган майдонларга уруғ ташланиб, гектарлар ўз вақтида тўлдирилди.

Маълумки, ғўза нозик ўсимлик. Чигит тупроқдан бош кўтариши биланоқ парвариш қилишни талаб этади. Бу талаб вақтида қондирилмаса, тупроқ қотиб қолиб, ёш ниҳолларни ўстирмай қўяди. Биз буни ҳисобга олиб, ҳамма майдонларда чигит униб чиқишини кутмасдан, уруғ текис кўкарган жойлардаги ёш ниҳолларни парвариш қила бошладик. Ҳозир далаларимизда 50 дан ортиқ чопиқ тракторлари ишлаб турибди. Ғўзанинг ўсишига, чигитнинг униб чиқишига қараб тракторлар сони кўпайтирилиб борилапти.

Одатда дастлаб кўндаланг культивация ўтказилиши керак. Шундай қилинса культиваторларнинг ишчи органлари мурғак ғўза тупларига зарар етказмайди. Кейинги культивация осонлашади. Ғўза қаддини тез ростлаб олади. Экишдаги кечикишнинг ўрни тез қопланади. Биз кўндаланг культивация ўтказишни Рўзибой Ражабов, Бахшулло Абдуллаев, Истам Ҳикматов, Нарзулла Саъдуллаев каби тажрибали механизаторларга топширганмиз. Улар, ғўза қатор ораларини кўндалангига ишлашда культиваторларнинг бешта ишчи органларидан фойдаланишяпти. Яъни культиваторларнинг олдига иккита пичоқ, иккита диска, битта панжа ўрнатиб ишлатишяпти.

Экинни узунасига культивация қилишда бундан ташқари культиваторнинг кетига иккита норальник ва битта панжа ўрнатилади. Пичоқ ғўза тупларига яқинроқ жойдаги тупроқни юмшатиб кетади. Бунда ҳимоя зонаси 5-7 сантиметр бўлади. Норальник ўсимлик тупларидан 10-12 сантиметр нарида юрадиган қилиб ўрнатилади. Панжа эса қаторларнинг қоқ ўртасидан юргизилади.

Деҳқонларимиз вилтга қарши кураш чораларини ҳам изчил амалга оширмоқдалар. Ўтган йили 180 гектар ердаги ғўза вилтдан зарарланди. Касалликнинг яна тарқалишига йўл қўймаслик мақсадида бултур вилт пайдо бўлган карталардаги ғўза қатор ораларини юмшатишга алоҳида тракторлар ажратилди. Бу тракторлар тупроғи тоза карталарга киритилмайди. Акс ҳолда вилт микроби машиналарнинг ғилдиракларига илашиб, қўшни карталарга ҳам ёйилиши мумкин. Олимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг «Совет Ўзбекистони» ва бошқа республика газеталарида эълон қилинган маслаҳатига кўра, бултур вилт тарқалган участкалардаги экиннинг парваришини барвақт бошладик.

Теримни кенг механизациялаштирмасдан туриб, етиштирилган мўл ҳосилни вақтида сарамжон-саришталаб олиш қийин. Бунинг учун эса машина теримига ҳозирдан пухта тайёрлик кўриб бориш керак. Илғариги Аслон Қурбонов, Даврон Жўраев, Маъно Барноевлар бошлиқ юқори ҳосилли бригадаларда машина теримига ерга чигит тушган кундан бошлабоқ тайёргарлик кўрилди.

Бултур 815 гектар майдондаги пахта машиналар билан териб олинди. Бундан катта фойда кўрдик. Машинада терилган пахтанинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди. Бунинг эвазига даромад ошди ва маҳсулот таннархи анча камайди. Бу йил камида 1200 гектар майдондаги ҳосилни машиналар билан йиғиштириб олмоқчимиз. Ҳосилни машинада териш учун энг йирик ва текис карталар, тупроғи унумдор ерлар ажратилди ва механизаторларга бириктиб қўйилди.

Экин майдонларимизнинг тупроқ хоссаси турлича. Баъзи ерларимиз қумоқ, айрим майдонлар захкаш. Ғўза яганаси еримизнинг ана шу хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ўтказилди. Қумоқ ерларнинг ҳар гектарида 95-100 минг туп, захкаш ерларда 105-110 минг туп кўчат қолдирилди. Яганалаш мустақил агротехника тадбири сифатида ўтказилди. Юлиб олинган ўсимлик туплари ва бегона ўтлар пайкаллардан ташқарига чиқариб, ёқиб юборилди. Акс ҳолда у ҳашаротлар ва турли касалликларни кўпайтириб юбориши мумкин. Ғўза тупларига туташиб кетган бегона ўтлар қўлда ўтоқ қилиняпти. Уватлардаги бегона ўтни йўқ қилиб ташлаш учун 10 процентли карболинеум эмульсиясидан фойдаланилмоқда.

Қиш қаттиқ, баҳор салқин келганлиги туфайли тупроқ ҳамон яхши исимаяпти. Лекин тупроқни иситиш йўлини ҳам топиб қўйганмиз. Бу—ерни маҳаллий ўғитга, айниқса қўй қийи ва ва чиритилган гўнгга тўйдиришдир. Қий ва гўнг тупроқнинг қизишига ёрдам беради, структурасини яхшилайди, унумдорлигини оширади. Натижада экин қаддини тез ростлаб олади. Биз айниқса бу йилги шароитда ғўзани эрта муддатларда озиқлантиришга катта аҳамият беряпмиз. Қатор ораларини икки томонлама юмшатиш билан бир вақтнинг ўзида гектарига 5-6 тоннадан маҳаллий ўғит солиб кетиляпти.

Колхозчиларимизнинг ўз меҳнатларидан моддий манфаатдорлиги ошириб боріляпти. Ер ҳайдаш, шудгорни юмшатиш ва чигит экиш даврида ишни миқдор жиҳатидан кўп бажарган, сифатнинг яхши бўлишини таъминлаган колхозчиларни, механизаторларни рағбатлантириш учун 10 минг сўмга яқин пул сарфланди. Ғўзани культивация қилиш, суғориш, озиқлантириш ҳамда ҳашаротга қарши кураш даврида яхши ишлаган колхозчилар ва механизаторларга бериш учун яна 15 минг сўмдан ортиқроқ пул ажратилди.

Ҳозирча тупроқда нам етарли. Лекин биз бунга қарамай, ғўзани суғоришга тайёргарлик кўряпмиз. Ҳадемай, ҳаво исиб кетиб, тупроқдаги намни кўплаб буғлатиб юбориши мумкин. Бундай пайтда ғўзани суғормасдан бўлмайди. Ишда шошма-шошарликка йўл қўймаслик учун сув тарашга ҳамма нарсани тахт қилиб қўйган маъқул. Биз сувчиларни белгилаб қўйдик. Иккинчи парвариш вақтида суғориш эгатлари ва ўқариқлар олиб кетиляпти. Сув эгатлардан жилдиратиб оқизилади. Эгат бошида оз-оздан қўйилган сув картанинг ўртасида бир оз кўпайтирилади. Охирида эса яна камайтирилади. Шу тариқа карталарнинг бир текис намланишига, сув тупроққа чуқур сингишига эришилади.

Колхозимиз меҳнат аҳли барча майдонда мўл ҳосил етиштириш мақсадида зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Мажбуриятга яраша ҳосил етиштириш учун ҳали жуда кўп иш қилишимиз керак. Деҳқонларимиз буни яхши тушунишади. Шунинг учун ҳам дала ишлари ҳамма бригадаларда маромида олиб боріляпти.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти пахтакорларнинг ғайрат ва ташаббусини янада кучайтириш чораларини кўряпти. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини ваъда қилинган «оқ олтин»ни давлат омборига тўкиш билан кутиб оламиз.

Б. НАЗАРОВ,
Свердлов районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

Ш. ТОШЕВ,
Колхозининг бош агрономи.

Инсон ва қонун

ЮРИДИК ХИЗМАТНИ ЯХШИЛАЙЛИК

«Партия социалистик қонунчиликка қатъий риоя қилишни таъминлаш, ҳуқуқ-тартиботларни ҳар қандай бузишларга барҳам бериш, жиноятчиликни тугатиш, жиноятчиликни келтириб чиқарувчи барча сабабларни йўқотиш вазифасини қўймоқда».

(КПСС Программасидан)

Совет жамияти барча аъзоларининг, барча давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг фаолиятида уюшқоқлик ва интизом бўлган тақдирдагина, улар давлатнинг ҳуқуқий йўл-йўриқларини қатъият ва оғишмай ижро этганлардагина мамлакатимизда коммунизм қуриш билан боғлиқ бўлган вазифалар муваффақиятли амалга оширилиши мумкин. Коммунистик партия социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга ана шунинг учун ҳам катта эътибор бермоқда.

Жамиятга давлат раҳбарлигининг методи бўлган социалистик қонунчилик барча давлат органлари, жамоат ташкилотлари, мансабдор шахслар ва гражданлар фаолиятига татбиқ қилинади. Бироқ, қонунчилик давлат аппарати ва гражданларнинг юриш-туришига нисбатан турли нуқтаи-назарларга эга. Қонунчилик, биринчи навбатда, давлат аппарати фаолиятининг принципи сифатида аҳамият касб этади. Қонунчиликнинг аҳволи давлат аппаратининг иш савиясига, маданиятига кўп жиҳатдан боғлиқ.

Бу ўринда юридик хизмат, ҳуқуқ пропагандаси ва мансабдор шахсларнинг ҳуқуқ маданиятига эга бўлишлари ҳам қонунчиликнинг аҳволи учун озмунча аҳамиятга эга эмаслигини алоҳида айтиб ўтмоқ керак. Министрликлар, идоралар, уларга қарашли корхоналар, колхозлар ва совхозлар, юристконсультантлар, юридик бўлимлар ва бошқармалар ходимларининг иш савияси бунда айниқса муҳим роль ўйнайди.

Совет қонунлари жамият ва гражданларнинг манфаатларини қўриқламоғи керак. Совет қонунлари инсоннинг ҳуқуқлари ва иззат-ҳурматини муҳофаза қилади. Бироқ, мансабдор шахс ҳам, оддий граждан ҳам қонун қандай ўргатса, ўзини ана шундай идора қилмоғи лозим. Афсуски, айрим кишилар қонунда ўз ҳуқуқларига алоқадор моддаларнигина тан олишга уринадилар. Ўз зиммаларидаги бурчга келганда эса бу нарса гўё уларнинг ихтиёрида: истасам бажараман, истамасам бажармайман қабилида қарайдилар. Шунинг натижасидагина қонунларнинг ҳам мансабдор шахслар томонидан ҳам айрим гражданлар томонидан бузилиш ҳоллари баъзан учраб туради.

Кези келганда шуни айтиб ўтиш кифояки, прокуратура органлари кейинги бир-икки йил мобайнида меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларининг қарор ва фармойишларидан 366 тасидан кўпроғи юзасидан, посёлка ва қишлоқ Советларининг қарорларидан 134 таси юзасидан эътироз билдирдилар. Чунончи, Бухоро область Томди район ижроия комитети водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун қонунга асосланмаган ҳолда маъмурий жавобгарлик белгилаб қўйган. Пастдарғом район ижроия комитети район маориф бўлими бош бухгалтери Хаитовни ва 100-мактаб директорининг ўринбосари Б. Мирзаевни қарор чиқариб ишдан олган. Нукус шаҳар Қоратов посёлка Совети ижроия комитети қарор чиқариб, участка милиционери зиммасига ўртоқлик судларини текшириш вазифасини юклаган.

Бундай фактлар бошқа областларда ҳам бор. Бу хилдаги ғайриқонуний қарорларнинг чиқарилишига асосий сабаб шуки, ижрокомларнинг баъзи ходимлари қонунларни билишмайди. Шу сабабли, бизнинг фикримизча, ижрокомларнинг масъул секретарлари ҳуқуқ билимлари юзасидан қайта тайёргарликдан ўтишса, ёки ижроком аппарати юридик маълумоти бўлган ходимлар билан таъмин этилса, айни мақсадга мувофиқ иш қилинган бўлур эди.

Совет қонунлари кишиларни тарбиялашнинг муҳим омили. Улар давлатимизни мустаҳкамлашга хизмат қилади, янги инсонни шакллантиришга ёрдам беради, социалистик онглиликни, юриш-туришдаги социалистик нормаларни қарор топтиради. Шунинг учун ҳам қонунларга ҳурмат билан қарашни бутун чоралар билан қўллаб-қувватламоқ керак. Раҳбар ходимларнинг шахсий ибрат кўрсатиши бу жиҳатдан айниқса муҳим.

В. И. Ленин биз ишчи ва хизматчиларни виждонан интизомга ўргатадиган бўлсак, интизомли бўлиш намунасини аввало ўзимиз кўрсатишимиз керак, деб таълим берган эди.

Республика министрликлари, идоралари ва хўжалик раҳбарларининг қонунлар ва қарорларни виждонан бажараётганликларидан далолат берувчи мисолларни жуда кўп келтириш мумкин.

Бироқ, қонун-қоидаларни бузиш ҳоллари ҳали ҳам бор ва эришилган муваффақиятлар билан асло каноатланиб бўлмайди. Прокуратура Ўзбекистон ССР Маиший хизмат кўрсатиш, Маданият, Коммунал хўжалиги, Маҳаллий саноат, Олий ва ўрта махсус таълим, Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликлари ва бошқа министрликларда текширишни ўтказди. Текшириш ана шу министрликларда баъзан қонунга хилоф буйруқлар чиқарилганлигини кўрсатди. Чунончи, Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги бултур 19 апрелда, статистика органлари тасдиқламагани ҳолда қўшимча ҳисобот тузиш ҳақида ўзбошимчалик билан буйруқ чиқарган.

Қорақалпоғистон АССР совхозлар тресті чиқарган ғайри қонуний фармойиш билан автоном республикадаги 15 та совхознинг раҳбарларига пландан ташқари фойда олганликлари учун мукофот тариқасида 204.300 сўм пул тўланган. Бу эса «Совхозлар ва давлатга қарашли бошқа корхоналарнинг ходимлари ва мутахассислари меҳнатига ҳақ тўлаш тўғрисида»ги умумий Низомга зид тадбирдир. Бундай хатти-ҳаракатларнинг илдизи эса қонунларни билмасликдан келиб чиқади.

Коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал қилишда юридик хизмат ходимларининг роли катта. Улар хўжасизликка, ноҳудагарчиликка, социалистик мулкни талон-торож ва растрата қилишларга, давлатни алдашга, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга ва меҳнат ҳақидаги қонунларнинг бузилишига қарши тинмай кураш олиб бормоқлари керак. Мамлакатимизда иқтисодий ислоҳот ўтказилган ҳозирги шароитда юридик хизматнинг аҳамияти айниқса ортди. Юристконсультантлар халқ хўжалигида социалистик қонунчиликни актив равишда амалга оширувчи кишилар бўлишлари зарур.

Бироқ, бу муҳим хизматга ҳамма жойда жиддий эътибор беріляпти, деб бўлмайди. Гарчи юридик кадрлар тайёрлашнинг ўзида жуда кўп камчиликлар бўлса ҳам мавжуд малакали юристларнинг кўпчилигидан қонунчиликни бузишларнинг олдини олиш ва шу бузишларни келтириб чиқарувчи сабабларни бартараф қилишда қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Республика министрликлари ва идораларининг аппаратида юридик хизматнинг аҳамиятига етарли баҳо берилмаётганлиги аниқ сезиляпти. Кўпгина министрликларда юрист-консультантлар лавозими умуман йўқ. Чунончи, Ўзбекистон ССР Молия министрлиги рўйхатга олган 82 министрлик ва идорадан бор-йўғи 39 тасида юрист консультант лавозими кўзда тутилган. Бизнинг фикримизча, министрлик ва идораларнинг ҳаммасида юристконсультантларнинг бўлиши зарурлиги масаласи аллақачон етилган.

Амалда бўлган қонунларни бузиш ҳолларига қишлоқ жойларда ҳам кўплаб йўл қўйиляпти. Прокуратура назорати практикаси шуни кўрсатмоқдаки, қишлоқ хўжалиги артели Уставини мустаҳкамлаш учун колхозларда юридик ёрдам жуда зарур бўляпти. Колхозларнинг Уставини ишлаб чиқиш, уларга қўшимчалар ва тузатишлар киритишда, колхоз аъзоларининг хўжаликни бошқариш, колхозчилар меҳнатидан ва ишлаб чиқариш воситаларидан жамоат ишлаб чиқаришини кучайтириш манфаатларини кўзлаб мумкин қадар тўғри фойдаланиш масалаларига бағишланган умумий йиғилиш қарорларининг лойиҳаларини тайёрлашда бундай ёрдамга эҳтиёж айниқса кўп сезилади.

Юқорида баён қилиб ўтганимиздек, республика халқ хўжалигининг мутахассис юристларга бўлган эҳтиёжи йил сайин ортиб бормоқда. Бироқ, бу эҳтиёж ҳозирги вақтда тўла қондирилаётгани йўқ. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳамда Тошкент Давлат университетининг юридик факультети ўз ўқув планларини тузиш вақтида юридик кадрлар танқислигига алоҳида эътибор беришмаса бўлмайди. Аҳвол шундай қолаберар экан, юридик факультетимиз республика халқ хўжалиги уёқда турсин, маъмурий органларнинг ўзини ҳам кадрлар билан таъминлай олмайди.

Б. УСМОНОВ,
Ўзбекистон ССР прокуратураси умумий назорат бўлимининг бошлиғи, Юстиция катта маслаҳатчиси.

НЕФТЬ МАНБАИ

«Шимолий Сўх» майдонидаги нефть қудуғини инженер А. Мамажонов бригадаси бир ярим минг метр чуқурликкача қазигандан кейин қудуқ юқори сифатли нефть бера бошлади. Янги нефть манбаи бир неча-кундузда ўттиз тонна суюқ ёнилғи бермоқда. Бу йил бошидан буён кўплаб нефть берадиган кондан отилиб чиққан биринчи нефть булоғидир.

Нефть бераётган қудуқнинг ёнида яна бир нефть вишкасининг чироғи ёқилди. Бу ерда нефть қудуғини пармалаш бошланди.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«ЎЗБЕКИСТОН» нашриёти қуйидаги китобларни босиб чиқарди:

С. Носирхўжаев. **КОММУНИСТИК ҚУРИЛИШ ДАВРИДА ЎЗБЕКИСТОН ЗИЁЛИЛАРИ.** 272 бет, тиражи 4000, баҳоси 1 сўм 11 тийин.

Халқаро сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ташкилотлар, справочник — луғат. 288 бет, тиражи 5000, баҳоси 72 тийин.

Ўзбекистон ССРнинг муҳим ва унутилмас воқеалар календари. 1969 йил. 170 бет, баҳоси 45 тийин.

ҒАФУР ҒУЛОМ НОМИДАГИ БАДИИЙ АДАБИЁТ НАШРИЁТИ қуйидаги китобларни босиб чиқарди:

Жек Лондон. **МАРТИН ИДЕН.** Роман. Русчадан таржима, 432 бет, тиражи 25000, баҳоси 73 тийин.

Усмон Носир. **ТАНЛАНГАН АСАРЛАР.** 184 бет, тиражи 15000, баҳоси 73 тийин.

Ҳусайн Шамс. **ДУШМАН.** Роман. 168 бет, тиражи 60000, баҳоси 36 тийин.

Мақсуд Қориев. **ОЙДИН КЕЧАЛАР.** Қисса. 146 бет, тиражи 30000, баҳоси 23 тийин.

Ҳамид Тожибоев. **ГУЛАСАЛ.** Қисса ва ҳикоялар. 142 бет, тиражи 30000, баҳоси 26 тийин.

Саъдулла Кароматов. **БИР ТОМЧИ ҚОН.** Икки қисса. 286 бет, тиражи 60000, баҳоси 44 тийин.

Аҳмад Дониш Қосимий. **ОЛТИН БОЛДОҚ.** Ҳикоялар. 176 бет, тиражи 30000, баҳоси 61 тийин.

Юхан Смуул. **МУЗНОМА.** Русчадан таржима. 304 бет, тиражи 15000, баҳоси 66 тийин.

Яшар Камол. **ИНЖА МАМАД.** Роман. Туркчадан таржима. 368 бет, тиражи 30000, баҳоси — 1 сўм 12 тийин.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

МУҲИМ ТАДҚИҚОТ

Таниқли шарқшунос олим Шоислом Шомуҳамедовнинг биз таҳлил қилаётган илмий иши*) жуда муҳим ва бугунги кунда катта мунозараларга сабаб бўлаётган актуал масалалардан бирига — гуманизм проблемасига бағишланган. Дунёдаги энг бой ва улкан адабиётлардан бири бўлмиш форс-тожик адабиётида гуманистик мазмун тараққиёти тарихига бағишланган яхлит монографик асар яратиш масаласи муҳим вазифадир.

Ш. Шомуҳамедов ўз китобининг биринчи саҳифалариданоқ ўқувчини асрлар қаърига — барча моддий ва маънавий бойликлар ижодкори, тарихни яратувчи ҳақиқий куч, инсонни қидиришга етаклаб кетади. Ҳар қандай ўрта аср адабиётида, айниқса шарқ адабиёти, шу жумладан форс-тожик адабиётида инсонни қидириш демак — асрлар тумани орқали инсон учун бўлган кескин курашларни кўра билиш ва уларни кўрсатиб бера билиш демакдир.

Ш. Шомуҳамедов марксистик метод билан қуролланиб, турли диний қобиқлар орасига яширинган «рационал мағиз»ни қидириб топишга интилган ва салмоқли натижаларга эриша олган.

Форс-тожик шеъриятини қонунлаштирилган символик образлар системасига эга ва унга қаттиқ риоя қилиш бу шеъриятнинг муҳим хусусиятларидан ҳисобланади. Аввало тамсилийликни изоҳламай туриб бу адабиёт намояндалари ижодидаги ғоявий йўналишларни тўғри тушунтириб бериш қийин. Китобда худди мана шу образлар системасини очиб беришга бағишланган кўпгина саҳифалар катта қимматга эга. Масалан, Умар Хайёмнинг машҳур рубоийларида ва Ҳофизнинг сеҳрғар ғазалларида тез-тез учраб турадиган «май» образини олиб кўрайлик. Агар биз «май» сўзини фақат луғавий маъносидагина тушунсак, унда Хайём ғояларининг, унинг асарларининг бадиий қимматини асло тушуна олмаган бўлар эдик, албатта. «Ҳамрият» («Шаробия») деб юритиладиган поэзия фақат Хайёмгагина хосми? Албатта ундай эмас. Хайём шеъриятида ҳам ва шунингдек улуғ Ҳофиз Шерозий ғазалларида ҳам жуда кўп символик образлар, жумладан май образи орқали чуқур фалсафий мазмун моҳирона ифода этилган. Худди мана шу жойда, форс-тожик классиклари асарларидаги чуқур ва нозик ифода воситаларини фаҳмлаб олишда, улардаги ғоявий бойликларни топишда Ш. Шомуҳамедов китоби ўқувчига ёрдамга келади ва унинг кўз ўнгида бу асарларнинг парда орқасидаги яширинган иккинчи чеҳрасини жилвагар қилади.

Форс-тожик классик поэзиясининг асосий объекти ҳам инсондир. Ш. Шомуҳамедов тадқиқоти марказида ҳам мана шу инсон туради. «Агар мен одам эрсам ушбу басдир» деган эди улуғ Навоий. Асарда мана шу ғоя ўрта асрчилик зулматида форс-тожик прогрессив шоирлари ижодида қандай кўринишларда намоён бўлиши, унинг очиқдан-очиқ ёки символик образлар орқали мураккаб ифодаланиш тарихи ёритилади.

Китобдаги классиклар гуманизмининг ижтимоий кўринишлари ва фалсафий асосларини ҳозирги замон адабиётшунослиги талаблари нуқтаи назаридан текширишга бағишланган боб (237-288-бетлар), бизнингча муаллифнинг жиддий ютуқларидан биридир. Айниқса, бунда ҳар бир шоирнинг прогрессив гуманистик ғоялари ўз даври ва тарихий воқеалари билан нақадар чуқур ва зич боғланганлиги қатор факт ва мисолларда кўрсатиб берилади. Шу билан бирга, Ш. Шомуҳамедов форс-тожик шеъриятининг минг йиллардан бери ўз актуаллигини йўқотмай ҳар хил давр кишилари қалбига йўл топиб келаётганлиги сабабларини ҳам чуқур очиб беради. Китоб автори бу қудратли куч гуманизм кучи эканлигини жуда ёрқин мисолларда намойиш этибгина қолмай балки бугунги кундаги тожиклар ва эрон халқлари ҳаётида юз бериб турган воқеалар таҳлилида исботлаб берган.

«Гуманизм эстетикаси» боби ҳам билим ва катта эҳтирос билан ёзилган. Муаллиф бу боб учун ҳам классиклар томонидан айтилган жуда ноёб фикрларни битталаб йиққан ва таҳлил қилиб чиққан.

Ш. Шомуҳамедов гуманизм масалаларини таҳлил қилишда фақат форс-тожик классик адабиётида яратилган тор бир географик майдон билангина чегараланиб қолмайди, балки у очиб бораётган гуманистик ғоя тараққиётига қўшни халқлар адабиёти, маданияти таъсирини ҳам кузатиб боради ва ҳатто бу фикрларнинг Ғарбда қандай аҳволда эканини ёки Ғарб ва Шарқ гуманизми муносабатларини ҳам қиёсий ўргана боради. Бу жиҳатдан Ҳофиз— Петрарка, Ҳофиз — Гёте, Ҳофиз—Лермонтов, Хайём — Шекспир ижодлари таққоси жуда мароқли.

Ш. Шомуҳамедовнинг ҳозирги замон эроншунослиги олдида турган муҳим проблемалардан бирига бағишланган бу янги асари авторининг жиддий ютуқларидан бири ҳисобланади.

Ғ. АЛИЕВ,
Осиё халқлари институтининг катта илмий ходими.

*) Ш. М. Шомуҳамедов, Форс-тожик адабиёти классиклари ижодида гуманизм тараққиёти, Тошкент, «Фан», 1968.

Газетхонлар хатларидан

КУН ТАРТИБИДА — ЁШЛАР ТАРБИЯСИ

Тошкент шаҳар Советининг ёшлар масаласи бўйича доимий комиссияси аъзолари навбатдаги биринчи йиғилишга тўпландилар. Кун тартибига энг актуал — ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш масаласи қўйилганди.

Доимий комиссия аъзоси, шаҳар кинолаштириш бошқармасининг бошлиғи Ш. Файзиев шаҳар кинотеатрларида ёшлар тарбиясига бағишлаб кинорепертуар ташкил қилинганлиги ҳақида гапириб берди. Доимий комиссия аъзолари, Тошкент Давлат университетининг кафедра мудири Г. Шоюсупова, депутатлар М. Динин, И. Умаров В. Қосимов ўртоқлар ҳам ёшлар тарбиясини яхшилаш, улар билан ишлашни юқори савияга кўтариш борасида қимматли таклиф ва мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

Ёшлар масаласи бўйича доимий комиссия раиси Ғ. Пўлатов комиссия аъзоларининг бурч ва вазифалари ҳақида гапирди. Йиғилишда доимий комиссиянинг иш плани тасдиқланди ва муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

М. ТОШҚОРИЕВА,
шаҳар Советн инструктори.

Фарзандларимиз ихтиёрига

Маориф, олий мактаб ва илмий муассасалар ходимлари Тошкент область касаба союзи пионер ва ўқувчилар комитети болаларининг ёзги дам олишини намунали уюштириш мақсадида Тошкент шаҳрида янги пионерлар лагери очишга қарор қилди. Бу лагерь пойтахтнинг энг хушманзара жойларидан ҳисобланган Абдулла Набиев номли шаҳар пионер ва ўқувчилари уйида ташкил этилади.

Лагерининг ҳар бир сменасида 200 ўқувчи ҳордиқ чиқаради. Болаларнинг мириқиб дам олишлари учун барча қулайликлар яратилмоқда.

М. АҲМЕДОВА.

ГУЛ ВА ТИКАН

ИККИ ФАРЗАНД

Бу воқеа мана бундай бўлган эди. Эски Тўрткўл шаҳрида тошқин бўлиб, у ердаги болалар шифохонаси вақтинча Шўрахон посёлкасига кўчирилди. Бу ерда Улуғ Ватан уруши йилларида ота-онасидан жудо бўлган етим болалар ҳам тарбияланар эди.

Болалар уйида тарбияланаётган Павел исмли бола Машариф акаларнинг қўшниси Солия опаларникига тез-тез келиб турарди. Павелни Машариф ака бир неча бор кўрган, хушфеъл, ёқимтой бу бола унга ёқиб қолган эди. Унда болага нисбатан оталик меҳри уйғонди. Хотини билан келишиб, уни ўғил қилиб олишга аҳдлашишди.

Машариф ака баъзи ҳужжатларга қўл қўйиб, Павлушани болалар уйидан уйига олиб келди. Кўп ўтмай дўст-ёр, қариндош-уруғ, эл-юртга тўй қилиб беришди. Болага катта умид билан Худойберган деб исм қўйдилар.

Худойберган Машариф ака билан Раҳима холанинг кўнглидагидек қобил фарзанд бўлиб чиқди. У меҳр билан тарбияланди, ўқиди, камол топди. Пушкин номли ўрта мактабнинг саккизинчи синфини битиргач, касалванд бўлиб қолган онасичинг ишини қилди. Далада катта ёшдаги кишилар билан тенг меҳнат қилиб, тенг норма бажарди.

1969 йил Тўрткўл шаҳридаги механизаторлар курсини муваффақиятли тамомлагач, Жумабой Сафоевга сменадош бўлди. У техника сирларини пухта ўрганди. Орадан бир йил ўтмай Худойберганга трактор беришди.

Шундан буён Худойберган Машарипов Димитров номли колхознинг 5-бригадасида донгдор тракторчи.

Худойберган кўнгил қўйиб, шу колхоздаги 14-бригадада турувчи Исмоил бобонинг Бибижон исмли қизига уйланди. Уларнинг ҳозир беш фарзанди бор.

Машариф ака билан Раҳима хола пенсияда. Невараларига парвона бўлиб, кексалик гаштини сурмоқдалар. Уйнинг тўри уларники. Бу бахтиёр оилага ҳамма ҳавас қилади.

О. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Тўрткўл.

* * *

Тўғри ўсган гул бўлади, эгри ўсган кул бўлади дейишади. Абдужабборнинг отаси Абдуқодир ака магазин қоровули эди. У ишдан бўш вақтларида уй қуриб, дурадгорлик билан шуғулланиб, каттагина даромад олар эди. Оилада Абдужаббор учун ҳамма нарса муҳайё эди. Ота-она ўғли атрофида минг айланиб, ўргилиб парвона бўлар, кўнгли нимани тусаса тайёрлашга интилар эдилар. Лекин фарзандлари меҳнатга бўйни ёр бермай, инжиқ, эркатой бўлиб талтайиб ўсаётгани учун унча ташвишланмас эдилар.

Абдужаббор тантиқликларини мактабда ҳам намойиш қила бошлади. У ҳеч нимни назар-писанд қилмас, ўқитувчиларининг гапи у қулоғидан кириб, бу қулоғидан чиқиб кетаверар эди. 4—5-синфларда ўқиётган пайтларидаёқ Абдужабборнинг чўнтагидан пул узилмас, хоҳлаганча харажат қилар, папирос чекар эди. 8-9 синфларда дарсларга хоҳласа келадиган, хоҳласа охирги дарсларни ташлаб кетадиган одат чиқарди. Синф раҳбари уни тартибга чақирганда «ўқиш-ўқимаслик бу менинг ишим», — деди бола дангал. Мактаб маъмурияти Абдужабборнинг келажаги ҳақида ташвишланиб отаси билан бир неча марта жиддий суҳбатлашиб кўрди. Ота ўғлидан ҳам ошиб тушди: «Тан-жоним соғ, давлатим етарли. Ўғлим кўзим очиқлигида ўйнаб, даврини суриб қолсин» деди. Ота шундай деб тургандан кейин мактаб нима қила оларди. «Эркалатса онаси — талтаяди боласи» деганларидек Абдужаббор жуда ҳаддидан ошиб кетди. Ота-онанинг масъулиятсизлиги, бепарволиги, мактабнинг етарлича жон куйдирмаганлиги кейинчалик оғир оқибатларга олиб келди.

Абдужаббор 10-синфда ўқиётган вақтда отаси вафот этди. Беш бола билан қолган онанинг арзандасининг чўнтагига илгаригидек беш-ўн сўмлаб пул солиб туришга қурби етмай қолди. 10-синфни зўр-базўр битириб олган Абдужаббор бирон жойга кириб ишлашни хаёлига келтириб ҳам кўрмади. Меҳнат деса қовурғаси қайишадиган текинхўр йигит мўмай даромад орқасидан қувиб кетди. У кишиларнинг пешана тери тўкиб топилган ҳалол пули, молига кўз тикиш — ўғрилик қилишдан тап тортмади. Ҳалол меҳнатдан қочган Абдужаббор ҳам қилмишига яраша жазосини тортиб ётибди. Абдужабборнинг дастидан муштипар онанинг бағри доғ, мактаб маъмурияти ҳам хижолатда.

М. ЮСУПОВ,
Наманган.

Қува районидаги «Социализм» колхозининг чорвадорлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV Пленуми қарорига жавобан чорва моллар учун мустаҳкам озуқа базаси вужудга келтириш учун курашмоқдалар. Улар 84 гектар майдондаги беданинг биринчи ўримини тугалладилар. Суратда: ўрилган беда пичани механизмлар билан ташиляпти.

Ш. Холиддинов фотоси.

2604-ОПЕРАЦИЯ

Маъруфжон Ҳабибуллаев 7 йил тўшакдан туролмай ётди. У телевизор кўриш, радио эшитиш ва ўртоқлари билан суҳбатлашиб ўтириш билан ўзини бир оз овутмоқчи бўлади-ю, лекин туриб-туриб хўрлиги келиб кетади. Қани энди иложи бўлса-ю, жонажон мактабига қатнаса, қадрдон дўстлари билан қувониб юрса... Буларни гоҳида кўз олдига келтирар экан, беихтиёр кўзларига ёш келади. Ота-она ҳам хуноб. Улар Маъруфжоннинг дардига даво излаб, учрашмаган врачлари, қилмаган дори-дармонлари қолмади. Лекин фойда бермади.

Яқинда Маъруфжоннинг отаси наманганлик шифокор хирург Садриддин Мамадалиевнинг ўткир тажрибасидан дарак топиб қолди. Уни излаб бориб, Маъруфжонни Садриддин аканинг ихтиёрига топширишди-ю, гўё ёлғиз фарзандлари оёққа туриб кетгандай ота-она ўзларини енгил ҳис қилишди.

— Даволаса бўлади, — деди хирург Садриддин Мамадалиев, Маъруфнинг шол бўлиб қолган иккала оёғини диққат билан кўрар экан...

Маъруфжон операцияга ётқизилди. Бу Садриддин Мамадалиевнинг 2604-операцияси эди. Тажрибали ва заҳматкаш жарроҳнинг шифобахш тиғи бу гал ҳам бутун бир оилага олам-олам қувонч бахш этди. Наманган область, Чуст районидаги «Кўкимбой» совхозида истиқомат қилувчи Маъруфжон Ҳабибуллаев етти йиллик хасталикдан сўнг яна оёққа турди.

Ж. САИДАҲМЕДОВ.

ИБРАТ

ЖАМОАТЧИ — ФАХРЛИ НОМ

<> <>

Маҳалла идорасида одам гавжум, суҳбат авжида. Даврада муҳим масала — икки ёшнинг турмуши масаласи муҳокама қилинмоқда. Биров у дейди, биров бу дейди. Келин билан йигитнинг ота-оналари бўлса, обрў талашиб, умр арқонининг иккала учидан маҳкам ушлаганча, зўр бериб ўзлари томон тортишмоқда. Яна бир оз кутиб турилса, арқон бир еридан шартта узилади-кетади. Ҳар икки томоннинг гапларини ҳаёлида ўзича мулоҳаза қилиб ўтирган Ёқубжон ака рухсат олиб, вазминлик билан сўзлай бошлади. Унинг гаплари ниҳоятда илиқ, таъсирли эди. Йигит билан келиннинг ота-оналари кўз ўнгида бундан 40-50 йил илгариги ўз турмушлари намоён бўлди. Улар бир оз юмшашди. Хонада ўтирган бошқа кишиларнинг кайфияти ҳам сал кўтарилгандек бўлди. Шуни сезган Ёқубжон гапнинг дарўмадига кўчди. Ўғил билан келинни тўғри йўлга солиш ўрнига, уларни бир-бирига гиж-гижлатган йигитнинг онасига, сўнгра отасига аччиқ-аччиқ сўзлар айтди... Улар ўз айбларига қийинлик билан бўлса ҳам иқрор бўлишди. Икки ёшнинг ширин-тотув турмуши қайта тикланди.

Бу Ёқубжон ака маҳаллада қилаётган ишларнинг бир шингили, холос.

Чарх-Комолон маҳалласида бирорта юмуш йўқки, Ёқубжон ака иштирок этмасин. Хонадонларга Ильич нурини келтиришда ҳам, водопровод ўтказишда ҳам, кўчаларни кўркам, обод қилишда ҳам Ёқубжон ака маҳалла комитетининг аъзоси сифатида бош-қош бўлди. Ҳозир у табиий газ келтириш ташвишида юрибди.

Ёқубжон ака чинакам фаол жамоатчи. У маҳалладагина эмас, республика, область, шаҳар, район партия комитетларининг топшириқларини сидқидилдан адо этиб келади.

Бир мисол. 1966 йил 26 апрель тонготаридаги табиий офат ҳамманинг ёдида. Ўша вақтда бошпанасиз қолган оилаларни тезликда янги уйларга кўчириш, уларга моддий ёрдам бериш лозим эди. Шу мақсадда район партия комитетларида студент отрядлари тузилди. Ўзбекистон КП Октябрь район партия комитети бюросининг қарори билан Ўзбекистон ССР Олий ва махсус ўрта таълим министрлиги ўрта махсус ўқув юртлари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари вазифасида ишлаётган Ёқубжон ака шунда студентлар отряди билан ишлаш штабига бошлиқ қилиб тайинланди. Ёқубжон ака ўша кунлари тиним билмай ишлади. У ўзини эмас, одамларни ўйлади, уларга тасалли берди, кўнглини кўтарди. Бир минг беш юз студентга иш кўрсатди, уларнинг юмушларини кузатди. Тиним билмас Ёқубжон ака бир ой ичида бошпанасиз қолган жуда кўп оилаларни кўчириб қўйишда район партия ва совет ташкилотларига яқиндан ёрдам берди.

Ёқубжон аканинг асли касби инженер-энергетик. У 1941 йили Ўрта Осиё индустриал институтининг (ҳозирги политехника институти) энергетика факультетини тугатиб, диплом ёқлаш арафасида Улуғ Ватан уруши бошланиб қолди. Ўқишни тугаллашга имкон бўлмади.

Уруш ғалаба билан тугади. Тинч қурилиш йиллари бошланди. У диплом ишини ҳимоя қилиб, инженер унвонини олди, КПСС аъзолигига қабул қилинди. Ўқитувчилик қила бошлади. Мана йигирма йилдирки, маориф аълочиси. У ўз касбини эъзозлаб, турли ўрта махсус ўқув юртларида электротехника фанидан билим бериб келмоқда.

Синчковлиги, ўқув-тарбия ишларини яхши билиши туфайли 1959 йили Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлигининг ўрта махсус ўқув юртлари бошқармасига катта инспекторлик вазифасига ишга олинди. У ҳозир бошқарма бошлиғининг ўринбосари вазифасида ишлайди.

Мен бу одам ҳақида ўйлаганимда Қори-Ниёзийнинг: «Ўқитувчи ўзининг маънавий қиёфаси, ички дунёси, маданияти эътибори билан ўз муҳитида намуна бўлиши керак» деган сўзлари ёдимга тушади. Ёқубжон ака асосий касби — ўқитувчиликдагина эмас, ҳатто жамоатчилиги билан ҳам бошқаларга ўрнак бўлмоқда. Камтарлиги, ишчанлиги, чечанлиги билан намуна. У одамларни жондан севади. Ҳамиша уларга бирор яхшилик қилиш иштиёқида яшайди.

А. МАННОПОВ,
«Муҳбир» журналининг ходими.

КУЛИБ БОҚҚАН БАХТ

Нурали ака лотерея билети харид қилаётганда ҳазиначи аёл:

— Олинг, омадингиз келсин, — деб яхши истак билдирди.

Орадан анча вақт ўтгач, газеталарда пул-буюм лотереясининг жадвали эълон қилинди. Шу куни «Совет Ўзбекистони» газетаси Чироқчи районидаги «Москва» колхозининг аъзоси Нурали Рўзибоевнинг хонадонига маърифат тарқатувчигина эмас, шу билан бирга хушхабар жарчиси ҳам бўлиб кирди. Нурали ака Ўзбекистон ССРнинг 1969 йилги пул-буюм лотереяси иккинчи чиқарилиши бўйича ўтказилган ютуқлар тиражида 30 тийинлик лотерея билетига «Волга» машинаси ютди.

И. ҚАЮМОВ,
Чироқчи район омонат кассасининг ходими.

САНОАТИМИЗ ЗАХМАТКАШЛАРИ

ТАДБИРКОР ЙИГИТ

Мамадали Сиддиқов 15 йилдан бери нефтчи. Дастлаб у, пармалаш участкасида ёрдамчи ишчи бўлиб юрди. Кўп ўтмай Мамадали ана шу касбни пухта эгаллаб олди ва нефть саноати учун кадрлар тайёрлайдиган ҳунар мактабига кириб ўқиди. Сўнг Озарбайжондаги махсус пармаловчилар курсини ҳам муваффақиятли тамомлади. Бугун у янги-янги нефть қудуқларини очиб, уни халқ хўжалигимиз учун хизмат қилдирмоқда.

Ҳозир Мамадали пармаловчилар бригадасининг жон-дили. Нефть қудуқларини қазиш ишлари олиб бориладиган ерлар кўпинча обод, сераҳоли ерлардан узоқда бўлади. Демак, пармаловчиларга қулай иш ва дам олиш шароити яратиб бериш бригадир зиммасида. Уни амалга ошириш эса бригадирдан катта ташкилотчилик қобилиятини, ғайратни, изланишни талаб қилади. Уч-тўрт ой ичида Қува райони олдида нефтчи йигитлар ғайрати билан янги посёлка бунёд этилди.

Яқинда Мамадали Қувадаги Қумхона пармалаш участкасини ўз шогирди Назиржон Отажоновга тўла ишонч билан топшириб, ўзи Чуст-Поп пармалаш участкасига қайтиб келди. Бу ерда у Абдунаби Исҳоқов билан ҳамкорликда ер қаърига 5 километр ичкари киритилган пармалаш қувурларининг дадил одимини давом эттирмоқда. Ҳа, унинг бу ерга келиши жуда-жуда зарур эди. Чунки, Ўзбекистон шароитида ер қатламидан беш минг метр чуқурликка кириб боришнинг ўзи бўлмайди. Чуқурликда ҳарорат жуда ҳам ошиб кетади. Мамадалининг таклифи билан Наманган пармалаш идораси Бутуниттифоқ нефть ва газ саноати илмий-тадқиқот институтининг Краснодардаги филиалига ёрдам сўраб мурожаат қилди. Натижада баҳамжиҳат зарур бўлган мустаҳкамловчи материал тайёрланди.

Камтар нефтчининг самарали меҳнати муносиб қадрланмоқда. Нефтчилар Бутуниттифоқ куни муносабати билан унинг номи СССР Нефти ишлаб чиқариш саноати министрлиги ва нефть саноати ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг «Ҳурмат китоби»га ёзиб қўйилди. Катта пармалаш мастери Мамадали Сиддиқовнинг бой тажрибаси тажриба алмашиниш мақсадида пармаловчиларнинг Москвада ўтказиладиган Бутуниттифоқ кенгашига тавсия қилинди. Иттифоқимизнинг бошқа область ва ўлкаларидаги нефть қудуқлари пармаловчилари Мамадали тажрибасидан кўп нарса ўрганмоқдалар.

... Поп йўлларидан ўтиб, Чустга яқинлашганингиз сари нурга чулғанган нефтчилар посёлкаси кўрина бошлайди. Улар айниқса қалин тун оғушида янада ёрқинроқ порлайди. Бу чироқлар меҳрибон она-еримиз қўйнида яшириниб ётган беҳисоб бойликларни чиқариб, халққа хизмат қилдириш йўлида туну-кун мардонавор меҳнат қилаётган жасур нефтчи-пармаловчиларнинг фидокорона ишидан далолат бериб турибди.

А. ОЛИМОВ,
Қўқон шаҳри.

ЯНГИ КОРХОНАЛАР

Аҳолининг енгил саноат маҳсулотларига бўлган талаби ошиб бораётганлиги ҳисобга олиниб, Фарғона шаҳрида йилига 25 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган кўн-галантерия фабрикаси ҳамда Урганчда 9 миллион жуфт пойафзал етказиб бериш имконини берувчи йирик фабрика бунёд этишга киришиляпти.

Я. ТОЛСТОНОГ.

БИЗ ЎГАЙМИ?

Колхозимиз бой хўжалик, кассада, бўлинмас фондда пул кўп. Пахта ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл етиштириляпти. Натижада маблағ ҳам кўпаймоқда, катта қурилишлар қилиш имконияти туғилмоқда.

Сўнгги йилларда қишлоғимизда ўнлаб жамоат бинолари қад кўтарди, колхозчилар жамғармалари ҳисобига янги уйлар қуриб олишди. Деярли ҳамма хонадонларда радиоприёмник, телевизор бор. Клубда концертлар, кинофильмлар кўрсатиб турилади. Хуллас, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланиб бормоқдаки, бундан хурсандмиз.

Лекин айрим камчиликларни ҳам айтмай ўтолмаймиз. «Искра» колхозининг Қўрғонча маҳалласида 15 хонадон истиқомат қилади. Колхозимиз раҳбарлари маҳаллага электр тушириб берамиз, деб ваъда қилишди. Симёғочлар ўрнатилди, монтаж ишларига киришилди. Шу бўлди-ю ҳамма нарса турган жойида таққа тўхтади. Бунга сим етишмаётганини баҳона қилишди.

Нима қилиш керак? Маҳалладошлар маслаҳатлашиб, сим харид қилишга ҳар хонадондан 10 сўмдан пул йиғмоқчи бўлдик. Буни эшитган колхоз раҳбарлари «колхозимиз бой, экономикамиз бақувват, аҳолидан пул йиғиб юриш бизга ярашмайди» деб орият қилишди ва фикримиздан қайтариб, кўп ваъдалар беришди. Шундан буён ҳам икки йил ўтди. Ҳамон симёғочлар симёғочлигича, ваъдалар ваъдалигича турибди. Ахир, Қўрғонча маҳалласи аҳолиси қачонгача ўгай бўларкин?

Т. ОМОНОВ, М. УСМОНОВ, Р. САИДАЗИМОВ
— хатга Фарғона область, Киров районидаги «Искра» колхози аъзоларидан 8 киши имзо қўйган.

ЁЛҒОН ВАЪДАЛАР

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси Бекобод районидаги Ойбек номли совхозининг биринчи бўлими ишчи-хизматчиларидан шикоят хати олди. Унда қаттиқ ёғингарчиликлар оқибатида совхозининг марказий посёлкасидан бўлимга бориладиган йўл ва кўприклар бузилиб кетгани, йўловчилар ва транспорт қатновида катта қийинчиликларга дуч келинаётгани кўрсатилган эди. Редакция хатини Бекобод район ижроия комитетига юбориб, келтирилган фактларни текшириб кўришни, транспорт қатновини изига тушириш чораларини кўришни илтимос қилди. Ижроия комитет раиси П. Кушеров имзоси билан олинган жавобда бундай дейилган:

Текширишда шикоят хатида келтирилган фактлар тасдиқланди. Юз берган камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирлар белгиланди. Кўприкларни қуриш «Ташоблводстрой» нинг 2-ПМК сига топширилган. Кўприк қурилишига керакли материаллар Тошкентдаги темир-бетон буюмлари заводларидан келтирилади. Кўприклар 1969 йил 1 майгача қуриб битказилади. Ирригация-коллектор тармоқларини тиклашга экскаваторлар ва ер қазиш агрегатлари сафарбар этилди...

Яқинда редакция бўлим ишчи-хизматчиларидан яна хат олди. Уни айнан келтирамиз:

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»НИНГ БИР ХАТИ ИЗИДАН

◆

Биз Ойбек номли совхознинг ишчи ва хизматчилари шу йил март ойида «Совет Ўзбекистони» газета редакциясига шикоят хати ёзган эдик. Келтирилган фактларни текшириб, халқ талабини қондиришга қаратилган чоралар кўриш учун хат Бекобод район ижроия комитетига юборилди. Ижроия комитет текшириш ўтказиб, фактларни тўғри деб топди ва бизга шу йил 19 апрелдан бошлаб 10 чақирим масофага автобус қатнайди, 1 майда кўприклар битади, деган жавоб қилди. Мана, май ойи ўтиб боряпти. Афсуски, аҳолининг ҳақли талабини қондириш соҳасида арзирли иш қилинмади, ваъдалар қоғозда қолиб кетди.

Ўртоқ П. Кушеров ва «Ташоблводстрой» нинг раҳбарлари энди нима деб баҳона кўрсатар эканлар?

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ҚЎЛИ ГУЛ

Жаббор Мамедов машинанинг ҳаракатини, қоришманинг таркибини текшириб бўлгач, тайёр хамирнинг сифатини текшириб кўрди. Нонларни бир меъёрда пишираётган ФТЛ-2 печи ёнига келди ва унинг иш жараёнини синчковлик билан кузата бошлади.

Негадир машина бирдан тўхтаб қолди. Мастер аввал машинанинг электр қисмини текширди. Сўнг механик қисмини — тишли ғилдираклар, валиклар, маховикларни кўздан кечирди, ёғ томизиб тугмани босди. Машина яна ишлай бошлади.

Меҳнатсевар ёш мастер Мамедов меҳнат фаолиятини ўчоққа ўт ёқишдан бошлади. Кундузи ишлаб, кечаси мактабда ўқишни давом эттирди. Тез орада Мамедовни хамир қориш машинасига ишга ўтказишди. У, бу касбни ўз усталаридан сўраб, суриштирди, ипидан игнасигача ўрганиб олди. Сўнгра завод маъмурияти тиришқоқ йигитни малака ошириш учун Самарқанддаги мастерлар тайёрлаш курсига ўқишга йўлладилар. Ўз касбига меҳр қўйган Жаббор у ердан «Нон ёпиш мастери» деган гувоҳнома билан яна қадрдон заводига қайтади. Мастер бўлиб ишлай бошлади. Ишни ташкил қилиш, ноннинг сифати учун кураш, меҳнат унумдорлигини ошириш ёш мутахассисининг диққат марказида бўлди.

«Бир йигитга етмиш ҳунар оз» дегандек Мамедов Совет Армияси сафида шоферлик ҳунарини ўрганди. 1962 йилда армиядан қайтди. Мамедов яна корхонасига келиб мастер бўлиб ишлай бошлади. Сиртдан ўқиб ўз ҳунари бўйича техникумни битирди. Ж. Мамедов энди технолог сифатида турли туман нон маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш устида иш олиб боряпти.

Тез орада Мамедовни завод касаба союзи раислигига сайлашди. У технолог бўлиб ишлар экан, нон маҳсулотларининг хилини кўпайтириш учун ҳаракат қилди. Техникумда олган назарий билимларини амалда қўллаб, ассортимент сонини 20 дан 32 тагача етказишга эришди.

Заводга тешик кулча нонни ишлаб чиқарадиган янги машиналар келтирилди. Улдан фойдаланиш усулларини технолог сифатида ишчиларга ўргата бошлади. Тошкентда ташкил қилинган халқ хўжалиги кўргазмасида республика нон корхоналарида тайёрланаётган маҳсулотлар намойиш қилинди. Қувасойлик Мамедовнинг 15 дан ортиқ турли хил нон маҳсулотлари яхши баҳоланди.

Кўргазмада турган тўрғай қуши шаклида ясалган нон, айниқса кўпчиликни ўзига жалб этди.

— Мутахассис Жаббор Мамедов мана 16 йилдирки, халқимизга ширин-ширин нонлар пишириб бериш билан банд. Меҳнатсевар нонвойга муваффақиятлар тилаймиз.

М. МАХТААЛИЕВ.

БИЛИБ ҚЎЯГАН ЯХШИ

ЕРСОВУН

Ерсовун ўсимлиги ёввойи ҳолда ривожланиб илдизида кулча совунлар ҳосил қилади. Унинг ташки кўриниши совунга ўхшаса-да, ундан совун сифатида фойдаланилмайди. Ундан қурилишларда фойдаланиш жуда қулай. У қўшиб ишланган қувурлар енгил ва мустаҳкам бўлади. Ерсовун кўпиги қўшиб ишланган қурилиш материаллари зилзилага бардошли бўлади. Шунингдек, ерсовундан дори-дармонлар тайёрлашда ҳам фойдаланиш мумкин.

Ерсовун узоқ йиллик ўсимлик бўлиб баландлиги 60-100 сантиметргача етади. У ҳар йили баҳорда униб чиқиб гуллайди ва уруғ беради. Уруғи эса июнь ва июль ойларида етилади.

Ерсовуннинг халқ хўжалигидаги аҳамияти ҳам катта. Ундан тўқимачилик саноатида газмолларни оқорлашда фойдаланилади.

Ўзбекистонда ерсовун Самарқанд области, Қирғизистоннинг Ўш ва Қозоғистоннинг Чимкент областларининг қир-адрларида ўсади.

М. ТУЙЧИЕВ.

Турли мамлакатларда

Германия Демократик Республикасининг кўкламги қишлоқ хўжалик ишларида авиация катта роль ўйнамоқда. Далаларга самолётлар ёрдамида ўғит сепилмоқда. Бу эса келгусида мўл ҳосилнинг муҳим гаровидир. Суратда: Шафштеддаги агрохимия марказининг директори Г. Мёринг (ўнгда), пилот И. Майзель ва механик Ф. Шмидель навбатдаги учиш маршрутини белгилашмоқда.

АДН—ТАСС фотоси.

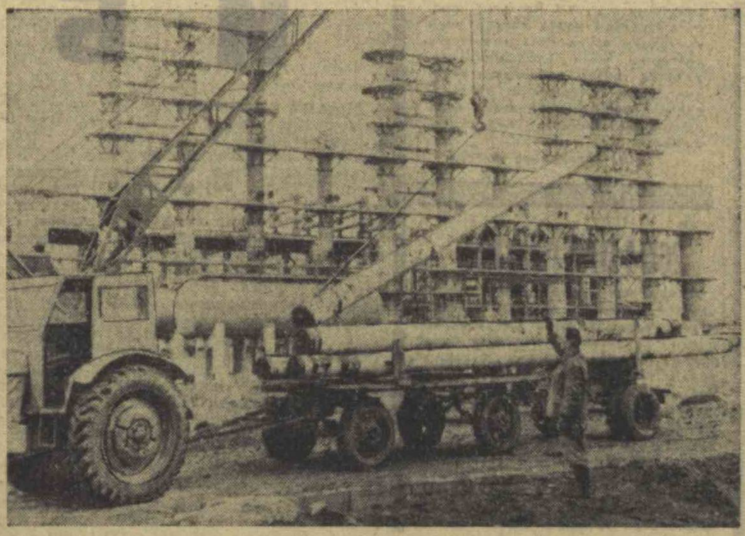

Бургасс нефть-химия комбинатининг қурувчилари Болгария Халқ Республикасининг 25 йиллиги шарафига юксак мажбуриятлар олишди. Шу йилнинг ўзидаёқ комбинатда синтетик каучук заводи, полиакрил тола фабрикаси ҳамда электр станцияси ишга тушади. Бу корхоналар Совет Иттифоқининг техникавий ёрдамида қурилмоқда. Суратда: синтетик каучук заводи қурилишида.

БТА—ТАСС фотоси.

СОЦИАЛИЗМ ОДИМЛАРИ

◆ ВЕНГРИЯ

Будапешт яқинидаги Гед шаҳарчасида Венгрия билан Совет Иттифоқини туташтирувчи электр магистралининг охирги пунктида трансформатор станцияси тантанали вазиятда фойдаланишга топширилди. Совет электр станцияларида ҳосил қилинаётган 400 минг вольт кучланишли ток электр магистрали орқали оқмоқда.

Станция машина ускуналарининг кўпчилик қисми Венгрия корхоналарида ишланган.

Давлат чегарасидан то Гедгача 260 километр масофани ўтиб борган янги электр магистрали Совет Иттифоқидан Венгрияга электр энергия юборишни икки баравар кўпайтиришга ва уни йилига уч миллиард киловатт-соатга етказишга имкон беради.

◆ РУМИНИЯ

Дунай дарёсидаги Олтениц кемасозлик корхонасида беш минг тонна юк кўтара оладиган «Волга-Дон» дарё юк кемаси қуриб битказилди. У СССРнинг буюртмаси билан бу ерда қурилган ўнинчи кемадир.

◆ КУБА

Мавжуд техника ва кадрлардан янада тўлароқ ва яхшироқ фойдаланмоқ учун Куба революцион ҳукуматининг қарори билан гидроресурслар миллий институти билан қишлоқ хўжалигини ривожлантириш бошқармаси бирлаштирилди. Ҳар икки ташкилот ходимларининг йиғилишида революцион ҳукумат Бош министри, Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Фидель Кастро қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планлари тўғрисида гапирди ва унинг баъзи проблемаларига тўхталди. Бу йил Кубада ўн минг кабальерия ерга (бир кабальерия 13,4 гектарга тенг) шоли экилади. Келгуси йил эса шоли экиладиган майдон 15 минг кабельериядан ошиб кетади. Фидель Кастро келаси йили 10 миллион тонна қанд ишлаб чиқаришдан иборат «Ўн миллион тонналик сафра» планига алоҳида эътибор берди. Ҳали Куба тарихида бунчалик кўп қанд ишлаб чиқарилмаган эди.

(ТАСС).

ШАШКА

АНДРИС АНДРЕЙКО—XI ХАЛҚАРО ТУРНИР ҒОЛИБИ

САМАРҚАНД. Шашка бўйича халқаро биринчи турнир 1956 йилда Москва шаҳрида ўтказилган эди. Бунда киевлик спорт мастери Марат Коган ғолиб чиққан эди. Иккинчи ўринни унинг ҳамшаҳри И. Куперман эгаллаган эди. Шундан кейин орадан бирнеча йил ўтди. 1960 йилда иккинчи турнир шашка ғолибларининг юрти Киевда бошланди. Бу сафар И. Куперман ғолиб чиқди. Ана шу йилдан бери шашка бўйича халқаро турнир ҳар йили системали ўтказиб келинмоқда. Тўртинчи турнир Боку шаҳрида ўтказилган бўлса, ундан кейингиси Ялта шаҳрида давом эттирилди. Самарқанднинг 2500 йиллик юбилейи муносабати билан XI турнир қадимий шаҳарга кўчирилди.

Мусобақанинг дастлабки кунларида москвалик Владимир Агафонов пешқадамлик қилган эди. Ўрталарида Т. Сейбрандс қўли баланд келди. Москвалик моҳир шашкачи В. Агафонов ўн икки учрашувдан сўнг 7 очко тўплаб турнир жадвалида биринчи ўринга ўтиб олди. Ўша турда эса ригалик Андрис Андрейко Исер Куперман еттитадан баравар очкога эга бўлиб, ҳар иккаласи учинчи ўринда борар эди. 28 ва 29 май кунларида ўтказилган мусобақада улар рақибларини мағлубиятга учратиб ҳар қайсиси 9 тадан очкони қўлга киритдилар. Ўтказилган турнир якунида жаҳон ва беш марта СССР чемпиони А. Андрейко энг кўп — 5 марта ютуққа эришиб, биринчи ўринни эгаллади. 1962-1966 йилларда ўтказилган халқаро турнир ғолиби А. Андрейко шу йил олтинчи марта биринчиликка эришди. Кўп марта жаҳон ва мамлакат чемпиони Исер Куперман ҳам кучлилар билан беллашиб 4 ютуқ ва 10 дуранг натижага эришди. Турнирнинг бош арбитри унга иккинчи ўринни берди.

Мусобақада бир неча ютуқ ва кўп дурангга эришган голландиялик Т. Сейбрандс 8,5 очко тўплаб учинчи, ҳеч бир мағлубиятга учрамаган ва 8 очко тўплаган ленинградлик А. Могильянский тўртинчи ўринни олди. Ўзбекистон чемпиони Сергей Давидов, швейцариялик энг кучли шашкачи Я. Каземир ва белгиялик тажрибали шашкачи Ф. Классенсни енгиб турнир жадвалидан фахрли — бешинчи ўринни эгаллади. Турнир мусобақаларида пешқадамлик қилиб келган москвалик В. Агафонов эса кейинги учрашувларда устма-устига мағлубиятга учраб мусобақа якунида 7-ўринга тушиб қолди.

— Ўзбекистонлик шашкачи Сергей Давидовнинг ўйинлари, — деди СССР шашка федерациясининг масъул секретари, халқаро XI турнирнинг бош арбитри Л. Чубаров, — томошабинларнинг диққатини ўзига тортди. У машҳур шашкачилар билан ўйнаб ҳам мағлубиятга учрамади. Ҳатто уларнинг баъзиларини енгиб чиқди. Келгусида бу шашкачининг янада катта натижаларга эришишига ишончимиз комил.

Тошкентлик С. Гуляев ҳам дуруст натижаларни қўлга киритди. 14 ўйиндан бир ютуқ ва 10 дурангга эришди. У голландиялик Ф. Ивенс ва Р. Пальмердан юқори ўринни олишга муваффақ бўлди. Р. Пальмер 5 очко тўплаб ўн тўртинчи ўринни эгаллади. Белгиялик Ф. Классенс 14 ўйиндан фақат учинчисини дуранг, қолганларини мағлубият билан тугаллади.

29 май кечқуруи опера-балет театри биносида ўн биринчи халқаро турнир якунларига бағишланган йиғилиш бўлди. Йиғилишда шаҳар меҳнаткашлари, шашка ўйини мухлислари ғолибларни табрикладилар.

Л. ЭРГАШЕВ,
Е. ЧЕРКАССКИЙ.

АРАБ ХАЛҚЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК ҲАФТАЛИГИ

ДЎППИ ТОР КЕЛГАЧ...

Шу кунларда Исроил мудофаа министри генерал Моше Даяннинг дабдабали чиқишлари кўпайиб қолди. Унинг дўқ-пўписадан иборат баёнотларини кун ора эшитиш мумкин. «Бизнинг армиямиз хоҳлаган пайтда Суэйш каналини кесиб ўтиб, БАРнинг исталган районидаги улкан объектларга ҳам зарба беришга қодир» — дея жар солмоқда министр. Агар Яқин Шарқда юз бераётган ҳарбий ҳаракатларга жиддийроқ назар ташласак, босқинчилар армиясининг «қудрати»ни жуда яхши тасаввур қила оламиз. Генерал Моше Даян айтганидек, араб мамлакатларида Исроил босқинчилари кетма-кет ғалабага эмас, зарбага учраяптилар. Шундай экан, бунчалар оғиз кўпиртириб жар солишнинг боиси нимада? Ҳамма гап шундаки, Моше Даян ҳам, Тель-Авивдаги бошқа министрлар ҳам дўқ-пўписа билан босиб олинган ерлар Исроилнинг «ўз ери», эканлигини арабларга уқтирмоқчи, уларнинг иродасини букмоқчи бўляптилар.

Тель-Авив ташвиқотчилари Исроил армиясининг муваффақиятларини бўрттириш мақсадида фактларни бўяб кўрсатмоқдалар. Улар Фаластин партизанлари томонидан қириб ташланган Исроил аскарлари сонини камайтириб эълон қилмоқдалар. «Кейинги пайтларда Исроилда автомобиль ҳалокатлари жуда кўпайиб кетди» — деб ёзмоқда Тель-Авив матбуоти. Дарҳақиқат, ҳақиқатни яшириш учун жуда яхши баҳона. Исроил ташвиқотчилари араб ватанпарварлари қириб ташлаган ўз аскарларини бахтсиз ҳодиса туфайли «ўлди»га чиқармоқдалар.

Исроил урушқоқлари араблар билан бўлаётган жангларда борган сари кўпроқ аскар йўқотаётганликларини кўпгина чет эл агентликлари ҳам эндиликда рўй-рост ёзмоқдалар. Яқинда «Исроил овози» радиоси тарқатган ёлғондакам хабар жиддий шов-шувларга сабаб бўлди. Бу хабарда Исроил бузғунчиларининг Бирлашган Араб Республикасига қарашли Идфу ва Наг-Ҳамадди районидаги саноат объектларига муваффақиятли ҳужуми ҳақида гапирилади. Аслида эса, бузғунчилар кўзлаган жойларга етмаслариданоқ Миср қуролли кучлари томонидан улоқтириб ташланган эди.

Шу воқеа муносабати билан Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати «ҳужум» оқибатларини текшириш учун чет эл мухбирларини махсус самолёт билан таъминлади. Мухбирлар Наг-Ҳамадди, Идфу, Самолют ва Луксорда бўлишиб, Исроил радиоси ваҳима қилган «катта талофат»дан асар ҳам топишолмади.

Шундай қилиб, Исроил босқинчилари кетма-кет зарбага учрасалар ҳам «улкан ғалабалар» ҳақида бонг урмоқдалар. Тель-Авив ташвиқотчилари эфирни амалга ошмайдиган ғалабалар тўғрисидаги сафсата, пуфаклар билан тўлдириб юборишмоқда. Бироқ, бу пуфакларнинг жуда тез ёрилиши барчага аён.

О. ДЕМЕНКО.
АПН.

ГРЕК ДЕМОКРАТЛАРИГА ОЗОДЛИК!

«Қора полковниклар» хунтаси Греция Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Г. Фаракос ва унинг ўртоқлари устидан шармандали суд ўтказилаётганлиги муносабати билан Тинчликни ҳимоя қилиш Республика комитети Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари номидан ғазабли норозилик билдирди.

Тинчликни ҳимоя қилиш комитети қабул қилган баёнотда айтиладики, бу шармандали суд қонунчилик ва демократиянинг элементар принципларини Афина ҳукмронлари энг қўпол равишда бузаётганликларини кўрсатувчи яна бир далилдир. Грециянинг ҳукмронлари ҳарбий режимга қарши бўлган ўз сиёсий мухолифларининг чиқишларини ҳар қандай қилиб бўлса ҳам бостиришга интилиб, сиёсий маҳбусларни жисмоний йўқ қилинишига қаратилган методлар ва воситаларни қўлланишни давом эттирмоқдалар.

Озодлик идеалларига содиқ эканлигини ўзининг кўп асрлик тарихи давомида исбот қилган Элладанинг қаҳрамон халқи, дейилади баёнотда, «қора полковниклар» ўрнатган қонли террор режимини тугатишга маҳкам бел боғлаган. Тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон Республика комитети прогрессив жамоатчиликнинг норозилик билдираётган фикрига қўшилиб, антифашист демократларни таъқиб қилишларга чек қўйишни талаб этади. [ЎзТАГ].

ҲОДИСА

ДЕЛЬФИНЛАР ЁРДАМ СЎРАЙДИ

Чўмиламан деб ёки кема ҳалокати туфайли чўкиб кетаётган кишиларни дельфинлар қутқарганини кўпчилик эшитган. Бироқ, шу йилнинг баҳорида бунинг акси бўлди, дельфинларни денгизчилар қутқариб қолишди.

...Ждановдан Керчга бораётган денгиз шатакчи кемаси «Калгуев» бутунлай муз билан қопланган минтақага тушиб қолди. Натижада муз ёрарнинг етиб келишини кутиб туришга тўғри келди. Тўсатдан, денгизчилар кема ён бошидаги муз ёрилган жойда қонга беланиб ётган дельфинни кўриб қолишди. Улар жароҳатланган дельфинни дарҳол кема бортига кўтариб олишди ва уни денгиз суви билан тўлиб турган брезент ҳовузчага қўйишди. Орадан бир неча минут ўтар-ўтмас кемада яна бир ҳолдан тойган дельфин пайдо бўлди. Бу жонивор муз устига тушиб турган матроснинг ёнига ўзи сузиб келди ва бемажол танасини унинг ихтиёрига топширди. Иккала дельфин ҳам қаттиқ яраланган ва муз остидан чиқишга жой излаб узоқ вақт сузишганга ўхшайди. Дельфинлар «Калгуев»да уч соатча даволандилар. Уларнинг яраларини ювиб, стрептоцид билан артиб қўйишди. Кема музликдан очиқ сувга чиққанда денгизчилар ўз меҳмонларини денгизга қўйиб юборишди.

АПН.

Редактор ўринбосари:
Х. ЕДГОРОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

2 ИЮНЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.35 — Кичкинтойлар учун эшиттириш.

Рус тилида: 19.00 — **Теленгиликлар**, 19.15 — Шеърият мухлисларига, 19.40 — **Кўрсатишлар программаси**, 19.45 — Беш йиллик илғорлари, 20.00 — Алишер Навоий номидаги Давлат академик опера ва балет Катта театридан совет-монгол ёшлари III дўстлик фестивалига бағишланган концерт олиб кўрсатилади.

Ўзбек тилида: 22.00 — **Теленгиликлар**, 22.15 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш, 22.45 — **Концерт**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — **Москва кўрсатади**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00—**Душанба кўрсатишлари**.

3 ИЮНЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.35 — **Теленгиликлар**, 18.50 — Болалар учун кинофильм.

Ўзбек тилида: 19.05 — Телетеатр, **«Революция арафасида»** (спектаклининг премьераси), 20.00 —Алишер Навоий номидаги Давлат академик опера ва балет Катта театридан совет-монгол ёшлари III дўстлик фестивалига бағишланган концерт олиб кўрсатилади. 22.00 — **Теленгиликлар**, 22.15 — Пиллачиларнинг меҳнат рапортлари, 22.35 — **«Тинч Одесса»** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 — **Москва кўрсатишлари**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 20.00 — Балет кечаси, 20.30 — Ҳужжатли фильм, 21.30 — **«Уни Сухэ-Батор дердилар»** (бадиий фильм).

4 ИЮНЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.35 — **Теленгиликлар**.

Ўзбек тилида: 18.45 — **Коммунизм мактаби**, 19.00 — Бадиий ҳаваскорлар концерти, 19.45 — **Теленгиликлар**, 20.00 — **Москва кўрсатишлари**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.30 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.35 — **«Ёшлик»** кўрсатади, 18.45 — Мультфильм, 19.00 — Ҳужжатли фильм, 19.20 — Театр янгиликлари.

Ўзбек тилида: 19.40 — Шаҳарликлар сизлар учун, 20.00 — **Созанда-мураббий. Ғ. Қўчқоров**, 20.40 — Рассом ва замон, 21.00— **«Ёшлик»** кўрсатади. 21.50 — **Бадиий фильм**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — **Тошкент кўрсатишлари**.

5 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси**.

Рус тилида: 18.35 — **Теленгиликлар**, 18.50 — Реклама, 18.55— Мультфильм, 19.20 — **«Ёшлик»** кўрсатади. 20.00 — **«Осмон учинчи қаватдан бошланади»** (бадиий фильм). 21.20 — **Кўрсатишлар программаси**.

Ўзбек тилида: 21.25 — Ўн минут музика, 21.35 — **Теленгиликлар**, 21.50 — Ленинча меҳнат вахтасида, 22.40 — Телетеатр: **А. С. Пушкин «Лўлилар»**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатишлари**.

6 ИЮНЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатишлар программаси**.

Рус тилида: 18.35 — **Теленгиликлар**, 18.50 — Қўғирчоқ фильм, 19.10 — **«Пропагандист»** тележурнали, 19.40 — Ёш композиторларнинг янги асарлари, 20.25 — **Кўрсатишлар программаси**.

Ўзбек тилида: 20.30 — **Теленгиликлар**, 20.45 — Июнь—ғўза парваришида зарбдор ой. 21.05 —**«Раққоса хиром этганда», Раъно Низомова**, 22.05 — **«Оламга саёҳат»** киносаёҳатчилар клуби.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Москва кўрсатишлари**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 дан **Тошкент кўрсатади**.

7 ИЮНЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 10.00 — Музикали эшиттириш, 10.40 — **Цирк томошалари**, 12.00 — **Москва кўрсатишлари**, 16.55 — **Тошкент кўрсатишлари программаси**, 17.00 — **Теленгиликлар**.

Ўзбек тилида: 17.10 — Болалар учун концерт, 17.40 — Мультфильм, 18.10 — Монгол шоирларининг шеърлари, 18.25 — **Теленгиликлар**, 18.40 — **«Ёшлик»** кўрсатади. 19.25 — **Кўрсатишлар программаси**, 19.30 — **Москва кўрсатишлари**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.30 дан **Москва кўрсатади**, 20.00 — **Тошкент кўрсатишлари**, Муқимий театридан **«Жон қизлар»** спектакли олиб кўрсатилади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатишлари**.

8 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 10.00—Болалар учун фильм-эртак, 11.05—**«Қўнғироқча»** клуби, 11.40 — Мультфильм, 12.00 — **Ёш томошабинлар** театридан **«Довюрак Том»** спектакли олиб кўрсатилади, 13.40 — Қозоқ тилида эшиттириш, 15.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 16.00 — Санъат Саройидан совет-монгол ёшлари III дўстлик фестивалининг ёпилишига бағишланган митинг олиб кўрсатилади, 19.00 — Бугун енгил саноат ходимлари куни, 19.30 — **«Ахборот»** программаси, 20.00 — Концерт, 20.30 — **«Ўн иккинчи кеча»** (бадиий фильм), 21.55 — **«Ахборот»** программаси, 22.25 — **Ўзбекистон халқ ҳофизлари. Маъмуржон Узоқов**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 дан **Москва кўрсатади**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Пойтахтимиз меҳмонлари: СССР халқ артисти Тийт Куузик концерти**.

ИЗОҲ: Ўқув кўрсатишларини иккинчи программа орқали 2, 3, 5 июнда соат 18.00 дан, 8 июнда эса соат 10.00 дан кўришингиз мумкин.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи республиканинг барча районларида ҳаво бир оз булутли келади. Ёғингарчилик бўлмайди. Шарқ томондан 3-7 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат 25-30, баъзи ерларда 33 даража атрофида бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли келади. Ёғингарчилик бўлмайди. Кучсиз шамол эсиб, кечаси 14-16, кундузи 28-30 даража иссиқ бўлади.

ТОМОШАЛАР. ЭЪЛОНЛАР. РЕКЛАМАЛАР.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Увертюралар, 11.15 — Концерт, 11.35 — Ёшлик қўшиқлари, 12.15 — Талабаларга мувофиқ концерт, 13.30 — Концерт, 15.10 — «Правда» газетасининг обзори, 15.40 — Г. Мушелнинг фортепьяно асарлари, 16.10 — «Музикали Тошкент» радиожурнали, 17.20 — Уйғур куйлари, 17.50 — «Идеология ва ҳаёт», 18.00 — Кекса ижрочилар концерти, 18.40 — Спорт, 19.20 — Қўшиқлар ва рақслар, 20.00 — «Ленинпома» программаси, 20.30 — Лирик куйлар, 21.00 — «Қишлоқ радиоклуби» (музикали эшиттириш), 22.20 — Қўшиқлар, 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси**.

Ўзбек тилида: 10.00 — **Цирк томошалари**, 10.30 — **«Нурхон»** (Янгийўл халқ театрининг спектакли).

13.00 дан — **Москва кўрсатади**.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси**.

Ўзбек тилида: 17.00 — **Қизил галстук** (тележурнал). 17.40 — **Теленгиликлар**, 17.50 — **Олмос дунёри** (ҳужжатли фильм), 18.05— **Азамат ўлка ёшлари** («Ёшлик» кўрсатади), 19.00 — **Теленгиликлар**, 19.15 — **Ҳаваскорлар концерти**.

20.00 дан — **Москва кўрсатади**.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Алишер Навоий номли Давлат академик опера ва балет театридан Тошкент хореография билим юртини битирувчилар концерти олиб кўрсатилади**, 22.30 — **Совет—Монгол ёшлари дўстлиги фестивали. Бадиий фильм**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 дан — **Москва кўрсатади**.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 31/V да **Дилором** (кундузи), **Ўзбекистон хореография билим юртини битирувчиларнинг ҳисобот концерти** (кечқурун), 1/VI да **Ўзбекистон хореография билим юртини битирувчиларнинг ҳисобот концерти** (кундузи), **Марварид қидирувчилар** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/V да **Мария Стюарт**, 1/VI да **Ўлимдан кучли**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 31/V да **Тошболта ошиқ**, 1/VI да **Фарғона тонг отгунча**, 2/VI да **Катта концерт**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бриллиант қўл — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 9.45, 11.30 ва кундуз соат 1 да).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Киев йўналишида — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10, кундуз соат 2, кеч 6 ва 8 да).

«24-25» қайтмаяпти — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун, тоқ соатларда).

Далиллар керак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, 5.30, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги коллективи кекса молия ходими шахсий пенсионер

Носир АКБАРХЎЖАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337304. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон —48—85, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 126. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 03067.